

Bestuursrapportage 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Welkom	5
Aanbiedingsbrief.....	5
Hoofdpijnen	7
Actualiteiten	12
Voortgang activiteiten begroting 2023	15
Pijler 1 Bestuur en Samen doen	15
Pijler 2 Samen Leven	17
Pijler 3 Duurzaamheid en Economie	19
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen.....	22
Pijler 5 Middelen en ondersteuning	28
Financiële bijstellingen	30
Pijler 1 Bestuur en Samen doen	30
Pijler 2 Samen Leven	31
Pijler 3 Duurzaamheid en Economie	35
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen.....	36
Pijler 5 Middelen en ondersteuning	39
Recapitulatie	43

Welkom

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt het document 'bestuursrapportage 2023'.

In deze bestuursrapportage wordt u geïnformeerd over de voortgang van de activiteiten uit de begroting 2023. We doen dit op afwijkingen en gebruiken hiervoor het 'stoplichtmodel'. Voor een toelichting hierop verwijzen we u naar de inleiding. We melden alleen de bijzonderheden, als er sprake is van omstandigheden die zorgen voor een (verwachte) afwijking van de begroting. In de algemene tekst per pijler is aandacht voor de zaken die goed lopen zonder deze allemaal in detail te benoemen.

Daarnaast is een onderdeel 'Actualiteiten' toegevoegd waarin aandacht is voor de onderwerpen dienstverlening, energienoodfonds, opvang ontheemden en inflatie.

Op hoofdlijnen kunnen we u met genoegen melden dat veel dingen goed gaan en dit jaar kunnen worden afgerond. Van de 71 activiteiten uit de begroting 2023 lopen er 56 (79%) volgens de planning. Ook de 'going concern werkzaamheden' verlopen veelal volgens schema. Uiteraard zijn er ook enkele aandachtspunten die onze bezorgdheid verdienen. Bij het oplossen van de personele knelpunten hebben we last van de situatie op de arbeidsmarkt en ook de stijgende inflatie heeft ook een stevige invloed. Daarnaast vraagt het uitvoeren van de omgevingswet en de opgaven op het gebied van duurzaamheid, ruimtelijke schaarste/wonen, ontheemden en bestaanszekerheid grote inzet van de organisatie. Ook zijn we volop bezig met het programma dienstverlening, het programma staat in de steigers en we kunnen nu door in de uitvoering ervan. Ook zal het onderwerp 'compensatie gaswinning' de komende tijd de nodige aandacht gaan vragen.

Behalve de voortgang van de activiteiten treft u in de bestuursrapportage ook de noodzakelijke financiële bijstellingen aan. Deze noodzakelijke bijstellingen zijn incidenteel en structureel van aard en nodig om de budgetten actueel te houden en om een goede basis te hebben voor het opstellen van de begroting 2024. Daarnaast zijn deze nodig om niet met begrotingsonrechtmatigheden te maken te krijgen.

De bijstellingen leiden tot een positief resultaat in deze bestuursrapportage van € 306.481,- . Hiervan is € 129.770,- structureel en € 176.711 incidenteel van karakter. Het positieve incidentele resultaat wordt toegevoegd aan de Vrije Algemene Reserve (VAR). Het positieve structurele resultaat wordt toegevoegd aan de structurele begrotingsruimte en wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting 2024. Structurele begrotingsruimte die in het lopende jaar niet wordt ingezet wordt aan het einde van het jaar toegevoegd aan de VAR.

De behandeling van deze bestuursrapportage door uw raad zal plaats vinden op 29 juni 2023.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd

Hoogachtend,
Het college van de gemeente Aa en Hunze

de heer R.L.H. Schoonderbeek
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

Raadsvoorstel

Voorstellen Bestuursrapportage 2023.

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. De rapportage met betrekking tot de voortgang van de activiteiten voor kennisgeving aan te nemen.
2. De voorgestelde bijstellingen van de budgetten over het lopende jaar 2023 vast te stellen door middel van de 10e begrotingswijziging 2023.
3. Het incidenteel voordelige resultaat van de bijstellingen uit deze bestuursrapportage ad € 176.711,- toe te voegen aan de VAR.
4. Het structureel voordelige resultaat van de bijstellingen uit deze bestuursrapportage ad € 129.770,- in 2023 toe te voegen aan de structurele begrotingsruimte en daarmee te betrekken bij het opstellen van de begroting 2024.

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze,

de heer R.L.H. Schoonderbeek
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

Raadsbesluit

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Aa en Hunze in de openbare vergadering van 29 juni 2023.

Met in acht neming van aangenomen moties en amendementen.

de griffier,

de voorzitter,

Mr. E.P. van Corbach

A.W. Hiemstra

Hoofdlijnen

Inleiding

Voor u ligt de bestuursrapportage 2023. Deze geeft actuele beleidsmatige Informatie en financiële informatie over de voortgang het lopende jaar. Daarnaast gebruiken we deze informatie voor het opstellen van de begroting 2024.

Activiteiten

In deze rapportage informeren we uw raad over de voortgang van de activiteiten uit de begroting 2023. We doen dat op afwijkingen via het stoplichtmodel. In dit betreffende onderdeel vermelden we per pijler de bijzonderheden per activiteit en geven we een samenvatting van de stand van zaken. Dat betekent dat alleen de activiteiten met een 'oranje' of 'rode' kleur zichtbaar zijn in de rapportage. De activiteiten die geheel volgens planning verlopen ('groene' kleur), worden alleen in de algemene tekst bij de pijler benoemd en niet tot in detail per activiteit beschreven. Voor een volledig overzicht treft u in het volgende onderdeel een totaal overzicht aan van alle activiteiten (uit de begroting 2023) met daarachter vermeld de kleur conform het 'stoplichtmodel'.

Binnen het 'stoplichtmodel' zijn de kleuren als volgt te verklaren:

- a. Rood: activiteit loopt niet volgens planning, is (veel) duurder dan geraamd of kost (veel) meer personele inzet.
- b. Oranje: activiteit loopt nog wel volgens planning maar er zijn omstandigheden die risicovol zijn om een goede voortgang qua tijd, geld en personeel te kunnen garanderen.
- c. Groen: activiteit verloopt volgens planning. Omdat wij alleen op afwijking rapporteren, treft u deze laatste categorie dus niet aan bij de rapportage op activiteitniveau, alleen via de algemene tekst per pijler.

Sinds de vaststelling van de begroting door uw raad werken wij hard aan onze ambities op het gebied van het sterk, vitaal en veilig maken en houden van onze gemeente. Via de vijf pijlers informeren wij u over de stand van zaken. We zijn ambitieus in wat we willen bereiken maar de opgaven waar we voor staan op het gebied van met name ruimte en wonen, duurzaamheid, opvang van de ontheemden binnen onze gemeente en de verbetering van de dienstverlening aan onze inwoners vragen een grote inspanning van de organisatie.

Bijstellingen 2023

We hebben financiële bijstellingen nodig om de budgetten actueel te houden en te zorgen dat we niet tegen begrotingsonrechtmatigheden aanlopen. De bestuursrapportage is het eerste moment in het jaar waarop uw raad bijstellingen voorgelegd krijgt. Het tweede bijstellingsdocument krijgt u in december ter vaststelling aangeboden in de Najaarsnota 2023.

Hieronder treft u de planning aan van de overige P&C documenten van 2023:

Jaarrekening 2022
(vaststelling)

Raadvergadering
29 juni 2023

Begroting 2023
(vaststelling)

Raadsvergadering
9 november 2023

Najaarsnota 2023
(vaststelling)

Raadvergadering
7 december 2023

Overzicht activiteiten

Naam	Groen	Oranje	Rood
1.10.1.01 Nieuwe Strategische Toekomstvisie.			X
1.10.1.02 Gemeente Aa en Hunze 25 jaar	X		
1.10.1.03 Verantwoordelijkheid nemen in de opvang van vluchtelingen.	X		
1.10.1.04 Vergroten betrokkenheid van inwoners bij het gemeentelijke beleid door de raad.	X		
1.10.2.01 Uitvoering geven aan de Wet Open Overheid (WOO), de wet elektronische publicaties en de wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.	X		
1.10.3.01 Het actief volgen van het proces rondom mijnbouwactiviteiten.	X		
1.20.1.01 Actief monitoren prestatiedoelen met betrekking tot dienstverlening.	X		
1.20.1.02 Actuele en toegankelijke website realiseren.	X		
1.20.2.01 Uitvoering geven aan de dienstverleningsvisie.	X		
1.30.1.01 In de aanpak van ondermijning ligt de focus op zorgfraude, drugs, veilig buitengebied en mensenhandel.	X		
1.30.1.02 Handhaving permanente bewoning op recreatieverblijven op vakantieparken.	X		
1.30.1.03 Ontwikkelen beleid dat bijdraagt aan een veilig Aa en Hunze.	X		
1.30.1.04 Doorontwikkeling Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) model.	X		
2.10.1.01 Ondersteuning van mantelzorgers	X		
2.10.1.02 Uitrol laagdrempelige ondersteuning dorpen.	X		
2.10.1.03 Sociale kaart 3.0 ontwikkelen	X		
2.10.1.04 Voorbereiden op de oude dag	X		
2.10.1.05 Uitvoering wetswijzigingen Wmo	X		
2.10.1.06 Decentralisatie beschermd wonen	X		
2.10.1.07 Coalitie Eén tegen eenzaamheid	X		
2.10.1.08 Woonzorgtafel	X		
2.10.1.09 Vrijwilligerswaardering.	X		
2.10.2.01 Hervormingsagenda Jeugd uitvoeren	X		
2.10.2.02 Het bevorderen van een goede gezondheid van kinderen	X		
2.10.2.03 Preventieve aanpak en normaliseren, samen met ouders, kinderopvang en onderwijs.	X		
2.10.2.04 Elk kind kan voldoende sporten en bewegen.	X		
2.10.2.05 Een sluitende aanpak zorg, onderwijs en arbeidsmarkt realiseren.	X		
2.10.3.01 Opstellen nota armoedebeleid 2023 e.v.	X		
2.10.3.02 Uitvoering schuldhulpverlening.	X		
2.10.3.03 Inwoners met een smalle beurs kunnen deelnemen aan sport- en culturele activiteiten.		X	
2.10.4.01 Samenwerking versterken WPDA en lokale ondernemers.	X		
2.10.4.02 Cultuur inzetten als middel om aan de slag te gaan met maatschappelijke thema's.	X		
2.10.4.03 Toegankelijkheid	X		
2.10.4.04 Uitvoering Wet Inburgering 2021.		X	
2.10.4.05 Bevorderen van een goede gezondheid van volwassenen	X		
3.10.1.01 Uitvoering geven aan actielijn Werken en Onderwijs uit de Economische Koersnota.	X		
3.10.1.02 Uitvoering geven aan actielijn Vestigingsbeleid en Infrastructuur uit de Economische Koersnota.	X		
3.10.1.03 Uitvoering geven aan actielijn Innovatie, Kennis en Duurzaamheid uit de Economische Koersnota.	X		
3.10.1.04 Uitvoering geven aan actielijn Vrijtijdseconomie uit de Economische Koersnota.	X		
3.10.1.05 Voorverkenning vitalisering bedrijventerrein Gasselternijveen.	X		
3.10.2.01 Op planmatige wijze gezonde en toekomstbestendige vakantieparken stimuleren in samenhang met het provinciale beleid.	X		
3.10.2.02 Meer inzetten op ontwikkeling Gasselterveld		X	
3.20.1.01 Opstellen visie Duurzaamheid		X	
3.20.1.02 Opstellen programmaplan Duurzaamheid		X	
3.20.2.01 Uitvoering geven aan de Transitievisie Warmte	X		
3.20.2.02 Uitvoering geven aan de Regionale Energie transitie	X		
3.20.2.03 Opstellen lokale adaptatieregistratie (LAS)	X		
4.10.1.01 In samenwerking met provincie komen tot een lokale ontwikkelingsstrategie (LOS) t.b.v. Leader	X		
4.10.1.02 Opstellen strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen in Aa en Hunze		X	
4.10.2.01 Het realiseren van een kwaliteitsimpuls fietspaden		X	
4.10.2.02 Actief volgen van het onderzoek naar de partiële verdubbeling van de N34 met als primair onderdeel de aanpassing van het verkeersknooppunt Gieten.	X		

4.10.2.03 Huisvesting verenigingen Gieten		X	
4.10.2.04 Reconstructie rijbaan Rolde-Anderen		X	
4.10.2.05 Gemeentelijk beleid formuleren om beschermde/waardevolle flora en fauna beschermen.		X	
4.10.2.06 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.		X	
4.10.2.07 Herijking verkeers- en vervoersbeleid		X	
4.10.2.08 Inzetten op duurzame mobiliteit	X		
4.10.2.09 Herijking beleid maatschappelijk vastgoed	X		
4.10.2.10 Nieuwbouw school Eext	X		
4.10.2.11 Nieuwbouw school Eexterveen	X		
4.10.2.12 Uitvoering Afvalstoffenbeleidsplan 2023 – 2027	X		
4.10.3.01 Uitvoeringsagenda Woonvisie 2020+		X	
4.10.3.02 Gebiedsgerichte woningbouwprogrammering.	X		
4.10.3.03 Verkennen voor- en nadelen instrumenten volkshuisvestelijk beleid	X		
5.10.1.01 Nieuwbouw buitendienst Oelenboom	X		
5.10.1.02 Haalbaarheidsonderzoek gezamenlijke nieuwe huisvesting brandweer en buitendienst Rolde		X	
5.10.2.01 Rechtmatigheidsverklaring	X		
5.10.2.02 Vernieuwing controle protocol en normenkader.	X		
5.10.2.03 We gaan gebruik maken van financiële kengetallen ter beoordeling van de financiële positie van de gemeente	X		
5.10.2.04 Vaststellen nieuwe verordeningen m.b.t. financieel beleid.	X		
5.10.3.01 Actief personeelsbeleid voeren.	X		
	71	56	14 1

Resultaat

Resultaat Bestuursrapportage 2023

Het resultaat van alle bijstellingen in deze bestuursrapportage is € 306.481 positief. Hiervan is € 129.770 structureel en € 176.711 incidenteel van karakter. Voorgesteld wordt om het positieve incidentele voordeel toe te voegen aan de VAR (Vrije Algemene Reserve). Het positieve structurele voordeel wordt toegevoegd aan de structurele begrotingsruimte en wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting 2024. Het beginsaldo voor de begroting 2024 krijgt daarmee een positieve impuls. Opgemerkt moet worden dat naast dit positieve resultaat wel wordt verwacht dat de economische ontwikkelingen nog een negatief effect op de begrotingsruimte zullen hebben.

De doorwerking van de cijfers in het begrotingssaldo en in de VAR treft u hieronder aan.

Financiële positie

Omschrijving	Bedrag
Beginsaldo structureel (op basis van begroting 2023)	223.000
Bijstellingen structureel najaarsnota 2022	-81.000
Bijstellingen structureel bestuursrapportage 2023	130.000
Beginsaldo structureel begroting 2024	272.000

Stand van de VAR

Omschrijving	Bedrag
Beginstand 1-1-2023 (op basis van rekening 2022)	9.005.000
Dekking incidentele wensen begroting 2023 (incl. amendement)	-2.259.000
Geprognosticeerd rekeningresultaat 2022	1.495.000
Resultaat bestuursrapportage 2023	177.000
Actuele stand medio 2023	8.418.000

Hoofdpijnen bijstellingen

Voor een gedetailleerde toelichting op deze en alle andere bijstellingen wordt u verwezen naar de toelichting per pijler.

Hoofdpijnen uit de bijstellingen

De hoofdpijnen uit de bijstellingen zijn als volgt:

Pijler	taakveld	Onderwerp	bedrag	voordeel/ nadeel / neutraal	incidenteel/ structureel
1	6.0	Opvang ontheemden Oekraïne	7.255.000	-	i
1	6.1	Crisisnoodopvang	500.000	-	i
2	4.3	Nationaal programma onderwijs	67.000	-	i
2	5.7	Spuk programmakosten inburgering	264.000	-	i
2	6.3	Bijstand voor zelfstandigen	100.000	n	i
2	6.3	BUIG budget	216.000	v	i
2	6.3	Energietoeslag voor minima	393.000	n	i
3	7.4	SPUK aanpak energiearmoede (tweede tranch 2022)	335.000	-	i
3	7.4	Regiodeal: Proeftuin energiearmoede	135.000	-	i
3	7.4	SPUK Uitvoeringskosten klimaatbeleid (CDOKE)	532.000	-	s
3	7.4	Duurzaamheid en klimaat	200.000	-	i
3	7.4	SPUK energie armoedebestrijding	178.000	n	i
3	7.4	SPUK lokale aanpak isolatie	397.000	-	i
4	2.1	Reconstructie weg Anderen-Rolde	23.000	n	s
4	2.1	Elektriciteit openbare verlichting	120.000	n	i/s
4	2.1	Voordeel afschrijving infra wegen/ fietspaden/verlicht.	100.000	v	i
4	7.4	Bijdrage RudD	159.000	n	i/s
4	7.5	Onderhoud en opruimingswerkzaamheden begraafplaatsen	157.000	n	i/s
5	0.4	Tractie kapitaallasten uitstel investeringen	225.000	v	i
5	0.4	Verhoging salarissen agv nieuwe CAO	750.000	n	s
5	0.4	Flexibel personeelsbudget	100.000	n	s
5	0.4	Automatisering	75.000	n	s
5	0.4	Implementatie Observ naar de cloud	60.000	n	i
5	0.5	Rente kortlopende leningen	100.000	v	i
5	0.5	Dividend enexis	140.000	v	i
5	0.7	Algemene uitkering en overige uikering Gemeentefonds	2.000.000	v	i/s
5	0.8	Vergoeding salarissen SDA Assen en Tynaarlo	50.000	v	s
5	5.99	Sociale wetgeving ambtenaren	100.000	n	i

Voor een gedetailleerde toelichting op deze en alle andere bijstellingen wordt u verwezen naar de inhoud van de tegels van de verschillende pijlers.

Actualiteiten

Dienstverlening

Programma dienstverlening

In 2023 zijn we gestart met inrichten van het programma Dienstverlening. Het programma zorgt er voor dat we onze dienstverlening naar onze inwoners praktisch professionaliseren. Inmiddels sturen we nu op tijdig reageren op terugbelverzoeken en e-mails. We hebben in 2023 een tweede klantbelevingsonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek laten een significante verbetering in de kwaliteit zien.

Na de bijpraatsessie met de raad over de "Dienstverlening en organisatie" (30 maart 2023) hebben we

de opdracht voor het programma in voorbereiding voor het college. De opdracht omvat een eerste uitvoeringsplan waarin de speerpunten zijn vastgelegd in dienstverlening die worden aangepakt. De aandachtsgebieden betreffen dan o.a. de melding openbare ruimte, het servicecentrum, de servicenormen en de waardering van onze inwoners over de dienstverlening. Na vaststelling van de opdracht dienstverlening gaan we de gekozen aandachtsgebieden uitvoeren waarmee we onze dienstverlening stapsgewijs gaan verbeteren.

Economische ontwikkelingen

Energie

In de begroting 2023 en de sturingsmonitor 2023 is al aangegeven dat er veel te doen is rond de energieprijzen en dat er onzekerheid is omtrent de prijzen van gas en elektra en de daarmee verband houdende te betalen voorschotten. Dat geldt niet alleen voor onze inwoners, bedrijven en overige instellingen maar ook voor de gemeente zelf. Voor inwoners, dorpshuizen en verenigingen zijn er diverse regelingen en hebben we als gemeente het energienoodfonds in het leven geroepen. Hieronder wordt u hierover verder geïnformeerd. Voor onze gemeentelijke gebouwen hebben we in de begroting 2023 rekening gehouden met het 'normale' inflatiepercentage van 2,3%. Zeker is in ieder geval dat dit niet voldoende is maar het is nog niet duidelijk hoeveel we tekort komen. Omdat we te maken hebben met een variabel tarief over het jaar is het lastig om op dit moment een gefundeerde schatting te maken van het tekort en krijgen we sinds kort berichten over een dalende gasprijs. Daarnaast komen nu ook de afrekeningen binnen van de diverse gebouwen over 2022. Aan het eind van het jaar verwachten we een beter zicht te hebben op de kosten over het jaar 2023 en nemen we een bijstelling mee in de najaarsnota. Openbare verlichting is hierop een uitzondering, hiervoor is een extra bedrag ad € 120.000 opgevoerd.

Loonkosten

De afgelopen periode zijn veel nieuwe CAO's afgesloten waaronder die voor gemeentepersoneel. Dit betekent niet alleen iets voor het eigen gemeentelijke personeel, waarvoor in deze bestuursrapportage een bijstelling is opgenomen, maar ook voor de aan ons verbonden gemeenschappelijke regelingen (GR'en). We verwachten hiervoor voor 2023 nog een nabetaling te moeten doen en voor 2024 in de begroting een extra bedrag op te moeten nemen ter compensatie van de gestegen loonkosten. In de meicirculaire 2023 moet duidelijk worden in hoeverre we hiervoor worden gecompenseerd.

Inflatie

De gestegen loonkosten leiden ook buiten de gemeentelijke organisatie tot een stijging van de kosten. Tezamen met de gestegen energieprijzen leidt dit tot een relatief hoge inflatie. In deze bestuursrapportage zijn al diverse bijstellingen opgenomen om de impact van de gestegen prijzen te kunnen verwerken. Voorbeelden hiervan zijn de aanbesteding van materieel en onderhoud en de kosten van automatisering. Echter er blijft nog steeds onzekerheid over de energieprijzen en de mogelijke gevolgen hiervan voor de inflatie. We blijven de ontwikkelingen op dit punt nauwlettend volgen. Indien nodig volgen in de najaarsnota verdere bijstellingen en ook in de begroting 2024 zullen de effecten hiervan zichtbaar worden.

Opvang van ontheemden, vluchtelingen en statushouders

Opgave ontheemden, vluchtelingen en statushouders

We kijken in samenhang naar de verschillende vluchtelingenstromen. De thema's die aandacht hebben in deze opgave zijn: huisvesting, onderwijs, zorg, veiligheid, werk en beheer en onderhoud van aangekochte terreinen.

Oekraïne

In de gemeente Aa en Hunze vangen we vanaf maart 2022 Oekraïense vluchtelingen op. Dit gebeurt zowel door particulieren als door de gemeente zelf op de locatie Papenvoort. De gemeente heeft de opvanglocatie in Papenvoort recentelijk gekocht. Met de aankoop kunnen we het verblijf van gevluchte Oekraïners garanderen en continueren zolang de oorlog duurt. De locatie heeft zich inmiddels bewezen als een goede opvangplek, de komende periode worden hier 72 extra bedden opgeleverd. Voor 2023 verwachten we kosten te maken op het gebied van de infrastructuur, huisvesting, personeel en voor de vluchtelingen zelf (medische kosten en leefgeld). Een deel van deze kosten hangt samen met de aanschaf van de locatie eind vorig jaar.

Er geldt een normbedrag per plaats, dit wordt vergoed door het rijk. De rijksbijdrage bedraagt afgerond € 7.700.000,- gebaseerd op een verwachte bezetting van totaal 284 bedden. Voor opvang in de particuliere opvang ontvangen we een normbedrag vergoeding voor adm. kosten per persoon € 210,- per maand. We willen werken we met een 'gesloten boekhouding' voor de opvang in Papenvoort. Uitgaven en risico's moeten (af)gedekt worden uit de vergoeding van het Rijk.

Crisis Noodopvang (CNO) 'de Biester'

Vanaf eind 2022 is de crisisnoodopvang 'de Biester' in Gieteren geopend. In het hele land zijn onvoldoende opvangplekken om asielzoekers op te vangen. Het kabinet roept gemeenten op om CNO's langer open te houden.

De Biester is tot tenminste 31 oktober 2023 beschikbaar voor crisisnoodopvang. Bewoners ervaren de plek als een warme veilige plek. Er zijn inmiddels 70 bedden beschikbaar. Alle kosten worden gedeclareerd bij het COA.

Statushouders

De gemeente heeft de taak om per half jaar ongeveer 40 statushouders een plek te bieden. De verwachting is dat dit de komende jaren zal stijgen. Aa en Hunze heeft een achterstand in het huisvesten van statushouders. De provincie heeft vanuit haar toezichthoudende taak de gemeente gevraagd een plan van aanpak op te stellen om deze achterstand in 2023 weg te werken. Dit plan van aanpak is voor de zomer klaar.

Energienoodfonds

Algemeen

Het Energienoodfonds bestaat uit twee onderdelen. De ene helft is voor de inwoners en de andere helft is voor (sport)verenigingen, dorpshuizen (inclusief MFC's) en culturele instellingen. De afgelopen maanden is er gewerkt aan de uitvoering.

Inwoners

Inwoners die te maken krijgen met gestegen energiekosten en dit niet zelf kunnen dragen, kunnen een aanvraag individuele bijzondere bijstand bij WPDA doen. Inwoners kunnen bij het adviesloket van Impuls terecht voor hulp bij de aanvraag. Uiteraard kunnen de inwoners ook terecht bij het Samen Doen Team voor bredere ondersteuning bij geldzorgen.

Verenigingen, dorpshuizen (inclusief MFC's) en culturele instellingen

Voor deze doelgroep is een formulier op de website van de gemeente gepubliceerd waarmee ondersteuning in de energiekosten kan worden aangevraagd. Op deze pagina staat ook kort waaraan voldaan moet worden en een link naar de beleidsregels die hiervoor zijn gemaakt. Sinds de publicatie van het formulier zijn er een aantal aanvragen binnen gekomen.

Voortgang activiteiten begroting 2023

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Samenvatting activiteiten

De samenleving is betrokken bij gemeentelijke vraagstukken en het zelf organiserend vermogen is toegenomen.

Zoals in de Sturingsmonitor 2023 is benoemd heeft een heroriëntatie plaatsgevonden op de beste vorm en volgorde in het opstellen van een visie op de toekomst van Aa en Hunze. Daarbij is besloten om af te zien van het opstellen van een nieuwe strategische toekomstvisie en geven we voorrang aan het opstellen van een gemeentelijke omgevingsvisie. Meer informatie hierover leest u bij activiteit 1.10.1.01 Nieuwe Strategische Toekomstvisie.

De gemeente Aa en Hunze bestaat 25 jaar. Om deze mijlpaal te vieren bouwen we samen met onze inwoners aan een kunstwerk. Hiertoe hebben we iedereen die Aa en Hunze een warm hart toedraagt opgeroepen om zijn of haar mooiste foto uit de gemeente te delen. De foto's worden gebundeld in een online fotoboek. Alle foto's samen vormen bovendien de basis voor het nieuwe kunstwerk in de raadzaal. De aftrap was op dinsdag 18 april, toen collegeleden, fractievoorzitters en de voorzitter van de jongerenraad hun foto's onthulden in de hal van het gemeentehuis.

Het vergroten betrokkenheid van inwoners bij het gemeentelijke beleid door de raad.

In de afgelopen periode zijn enkele informerende bijeenkomsten op locatie gehouden, waaronder in café 't Keerpunt en bij Werkplein Drentsche Aa in Assen. Verder gingen de raad en de Jongerenraad op werkbezoek naar De Wijk van de Toekomst in Gieten en op bezoek bij woningbouwstichting De Volmacht. Gezamenlijk hebben alle fracties een politiek café over het thema regeneratief bouwen georganiseerd op 11 mei in De Boerhoorn in Rolde.

In de maanden januari en februari is het spel Democracy gespeeld in de raadzaal. Vijf basisscholen hebben hieraan meegedaan en werden hierin begeleid door een aantal raadsleden.

De Jongerenraad is iedere week aanwezig in het gemeentehuis. Er wordt dan onder andere gesproken over de Lange Termijn Agenda en of er onderwerpen op staan waar ze over willen adviseren. Op dit moment wordt er gewerkt aan een advies over De Rookvrije generatie. Ook hebben de leden zich in de Schakel voorgesteld aan de inwoners.

Een transparante overheid die laat zien wat ze doet en hoe ze werkt.

De afgelopen maanden hebben we ons vooral gericht op de voorbereiding van de implementatie van de Wet Open Overheid (WOO). We hebben een projectgroep opgericht om de verschillende processen die wij in onze organisatie hebben, in kaart te brengen. Dit proces is omvangrijk en de wet biedt nog veel onzekerheid. Om hierbij te helpen, hebben we een impactanalyse uitgevoerd en een bijpassend implementatieplan opgesteld dat beschrijft wat er in de komende jaren moet gebeuren. De impactanalyse toont aan dat momenteel slechts 10% van de processen voldoet aan de WOO en 90% nog niet. Dit percentage lijkt erg hoog, maar soms zijn slechts kleine aanpassingen nodig om het wel te laten voldoen. We richten ons in eerste instantie op het implementeren van de informatiecategorieën uit fase 1 (waaronder bereikbaarheidsgegevens, vergaderstukken, convenanten en WOO-verzoeken).

Een belangrijk onderdeel van dit plan is het starten van een grote bewustwordingscampagne om medewerkers op de hoogte te brengen van de WOO. Dit is nodig, omdat adviezen anders geschreven en gepubliceerd moeten worden. Daarnaast moeten we bekijken welke systemen we moeten aanschaffen om documenten te anonimiseren en actief openbaar te publiceren.

De samenwerking met partners draagt bij aan het realiseren van onze gemeentelijke doelen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau.

Staatssecretaris Vijlbrief heeft op 15 maart 2023 een bezoek gebracht aan Annerveenschekanaal. Tijdens dit bezoek hebben we gesproken over de conclusies en aanbevelingen van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen. Ook heeft de staatssecretaris gesproken met inwoners van het gebied over de afhandeling van schade en

schaderegelingen. In navolging op dit bezoek hebben we als Noord Drenthe een eerste aanzet voor een compensatieplan ingediend waarmee recht wordt gedaan aan de situatie in en inwoners van Drenthe.

We behalen in 80% van de gevallen onze servicenormen.

Het programma Dienstverlening draagt er aan bij dat we onze dienstverlening naar onze inwoners praktisch professionaliseren. Inmiddels sturen we nu op tijdig reageren op terugbelverzoeken en e-mails. We hebben in 2023 een tweede klantbelevingsonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek laten een significante verbetering in de kwaliteit zien.

Het implementatieplan voor het vernieuwen van onze website is geschreven en is aan het college gepresenteerd. Begin april is de huidige website gemigreerd naar de testomgeving. Vanuit de testomgeving wordt de basis voor de nieuwe website opnieuw opgebouwd. Het vernieuwen van de website ronden we in 2023 af.

In de tussentijd zijn er op de huidige website enkele pilots waarop we monitoren door middel van SiteImprove. Voorbeelden hiervan zijn de pagina 'afval', 'team sport' en de zwembaden. Op deze pagina's houden we bij hoe men door de pagina navigeert en wat er beter kan.

De gemeente Aa en Hunze staat in 2026 in de top 20 van de ranglijst van veilige gemeenten.

Samen met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) zijn we gestart met het opstellen van een nieuw Bibob beleid dat rond de zomervakantie wordt vastgesteld. Daarbij wordt gekeken hoe de mogelijkheden van de wet Bibob in combinatie met capaciteit van de Bibobcoördinatoren van onze gemeente het best benut worden.

Met behulp van het project Veilig Buitengebied versterken we, samen met het RIEC, onze informatiepositie ten aanzien van ondermijnende criminaliteit in onze gemeente. Dit doen we door kwetsbare locaties en reeds aangetroffen ondermijnende criminaliteit (zoals het dumpen van drugsafval, hennepkwekerijen en drugslabs) in kaart te brengen. Dankzij deze informatiepositie kunnen we bijvoorbeeld onze toezichtcapaciteit gericht inzetten, en gebruiken we deze ook om het (veiligheids)beleid te onderbouwen.

Wat de toezicht op het permanent bewonen van recreatieverblijven betreft houden we de lijn aan van de afgelopen jaren. We controleren regelmatig en schrijven bewoners aan waarbij we altijd oog houden voor eventuele sociale problematiek. Het zichtbaar controleren helpt. We zien namelijk dat bewoners eerder uit eigen initiatief een andere woning zoeken.

In de week van 22 mei heeft de Veiligheidsweek plaatsgevonden. Het thema van die week was Veiligheid doe je samen. Samen met wijkagenten, medewerkers van Attenta, Impuls en de verschillende blusgroepen van de brandweer zijn we in gesprek gegaan met onze inwoners over dit thema. Ook konden mensen de ondermijningscontainer bezoeken waar men zelf te ervaren welke signalen kunnen wijzen op bijvoorbeeld hennepsteelt of een drugslaboratorium.

Het huidige Lokaal Integraal Veiligheidsplan loopt tot en met 2023 en zal dit jaar worden geactualiseerd. Het beleid ten aanzien van mensenhandel wordt nu in regionaal verband opgesteld en in 2023 lokaal vastgesteld.

Het model Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) wordt onverminderd in de praktijk toegepast. Het uitbreiden van het aantal partners binnen het AVE model krijgt later in 2023 nader vorm in verband met het aanstellen van een nieuwe regisseur complexe zaken. Tijdens de veiligheidsweek eind mei hebben de verschillende partners van het AVE model aan de hand van een casus uitgelegd hoe een proces van een casus verloopt en wat de rol van de verschillende partners hierin is.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.1 De samenleving is betrokken bij gemeentelijke vraagstukken en het zelf organiserend vermogen is toegenomen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.1.01 Nieuwe Strategische Toekomstvisie.

Kwaliteit (toelichting)

Zoals in de Sturingsmonitor 2023 is benoemd heeft een heroriëntatie plaatsgevonden op de beste vorm en volgorde in het opstellen van een visie op de toekomst van Aa en Hunze. Er is besloten om aan de slag te gaan met het opstellen van een gemeentelijke omgevingsvisie en zien we af van het opstellen van een nieuwe strategische toekomstvisie.

Eén van de redenen om voorrang te geven aan het opstellen van een omgevingsvisie is de urgentie om een efficiënt en integraal afwegingskader te hebben voor opgaven en ontwikkelingen met een ruimtelijk effect (zoals woningbouw, klimaatadaptatie en veiligheid). Bovendien is de omgevingsvisie, onder de nieuwe Omgevingswet, een verplicht instrument voor gemeenten.

Kwaliteit (indicator)

Pijler 2 Samen Leven

Samenvatting activiteiten

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving.

Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wil het Rijk een versnelling aanbrengen in de beweging van ziekte naar gezondheid, van zorg naar preventie. GALA heeft als doel om alle middelen die gemeenten krijgen voor preventietaken bij elkaar te brengen en niet langer via afzonderlijke programma's uit te keren. Het GALA steunt op drie pijlers: Sport en Bewegen, Gezondheid en preventie en Versterken sociale basis. Hierin zijn 15 thema's benoemd, waarvan er bij vijf sprake is van samenwerking met het zorgkantoor en de andere Drentse gemeenten. Inmiddels is er een aanvraag gedaan voor een Specifieke Uitkering (SPUK) voor de periode 2023-2026 en is deze SPUK inmiddels toegekend. De komende periode zullen we samen met onze partners tot een plan van aanpak komen.

Alle inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen

Activiteiten lopen volgens plan. Zo bereiden we samen met de ouderenadviseurs van Impuls een campagne voor, om ouderen voor te lichten over allerlei thema's, zoals bijvoorbeeld gezond ouder worden, langer thuis wonen enz. Daarnaast is er inmiddels voor elk dorp een buurtwerker die inwoners (initiatieven) kan ondersteunen.

Elk kind groeit gezond en veilig op en kan zich optimaal ontwikkelen tot zelfstandige volwassene

In april is er een financieel principe akkoord afgesloten tussen de VNG en het ministerie over de Hervormingsagenda Jeugd. Vanuit de jeugdhulpregio Drenthe en de inkoopregio vindt de voorbereiding op deze hervormingsagenda plaats. Een van de vraagstukken is het normaliseren en

demedicaliseren. Niet voor elk probleem van jeugdigen is specialistische jeugdzorg nodig. We voeren hierover ook gesprekken met huisartsen en onderwijs.

Elke inwoner is zoveel mogelijk financieel redzaam

Inmiddels is een bureau van start gegaan met de evaluatie van ons armoedebeleid. Daarnaast is er uitvoering gegeven aan het verzoek van de Raad om een volwassenenfonds voor cultuur en sport.

Alle inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk deelnemen aan de samenleving

De beleidsregel Cultuur - Sociaal Domein is inmiddels vastgesteld. Initiatiefnemers uit de cultuur- of sociale sector kunnen subsidie aanvragen voor een activiteit waarbij (een) maatschappelijk(e) thema('s) centraal staat.

In de uitvoering van de Wet Inburgering staan we voor een grote uitdaging. De taakstelling voor het huisvesting van statushouders is aanzienlijk verhoogd. Dit betekent dat er meer sociale huurwoningen nodig zijn om mensen te huisvesten. Ook vraagt dit meer van onze maatschappelijke partners die begeleiding bieden en regelingen uitvoeren.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.3 Elke inwoner is zoveel mogelijk financieel redzaam.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.3.03 Inwoners met een smalle beurs kunnen deelnemen aan sport- en culturele activiteiten.

Kwaliteit (toelichting)

In de begrotingsraad 2023 is besloten om het Volwassenenfonds in te stellen. De voorbereidingen voor de invoering van het Volwassenenfonds zijn afgerond.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.4 Alle inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk meedoen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.4.04 Uitvoering Wet Inburgering 2021.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 brengen we de wet Inburgering verder ten uitvoer. De regievoerders begeleiden de statushouders zo snel mogelijk naar werk en school.

De aanbesteding van de onderwijsroute is pas sinds eind maart 2023 gerealiseerd in plaats van 1 januari 2022. Dit betekent dat we maatwerkoplossingen hebben gezocht. We hebben hier wel extra middelen voor ontvangen.

De taakstelling voor het aantal te huisvesten statushouders is fors gestegen. Naast het feit dat dit een groter beroep doet op onze samenwerkingspartners, vraagt dit ook om meer vrijwilligers die de maatschappelijke begeleiding verzorgen. De kans bestaat dat er op termijn een tekort aan vrijwilligers ontstaat.

Kwaliteit (indicator)

Pijler 3 Duurzaamheid en Economie

Samenvatting activiteiten

Pijler 3 gaat over het zijn van een duurzame gemeente en het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor bezoekers en inwoners.

Duurzaamheid en klimaat

Visie op Duurzaamheid

In de Begroting 2023 is opgenomen dat de visie op Duurzaamheid in 2023 wordt geactualiseerd en dat in dit proces lokale initiatieven, inwoners, ondernemers en partners worden betrokken. Op het gebied van duurzaamheid is er in de afgelopen periode veel gebeurd en de ontwikkelingen op dit vlak gaan snel. Mede dankzij deze ontwikkelingen wordt de urgentie om stappen te zetten steeds breder gevoeld. Steeds meer inwoners zijn overtuigd van de onvermijdelijkheid van het verduurzamen van hun woning. Ook zien we dat het aantal initiatieven op het gebied van duurzaamheid toeneemt. Uiteindelijk heeft dit er toe geleid dat het proces van het actualiseren van de visie op de Duurzaamheid anders is ingericht en dat de accenten ten aanzien van participatie zijn verlegd. Meer informatie hierover is opgenomen bij activiteiten 3.20.1.01 Opstellen visie Duurzaamheid en 3.20.1.02 Opstellen programmaplan Duurzaamheid.

Uitvoeringsplan Transitievisie Warmte

Vorig jaar is de Transitievisie Warmte Aa en Hunze vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin is omschreven hoe de gebouwde omgeving in Aa en Hunze aardgasvrij wordt. Daarbij ligt de nadruk op energie besparen en verduurzamen op natuurlijke momenten. Op dit moment werken we aan het opstellen van het bijbehorende uitvoeringsplan. Naar verwachting wordt dit document in de zomer afgerond. Naast het schrijven aan het uitvoeringsplan zijn we ook actief in de uitvoering. Zo werken we aan de proeftuin energiearmoede, zijn we betrokken bij de wijk van de toekomst, organiseren we eens in de zoveel tijd energiemarkten i.s.m. het Loket op Wielen en werken we samen met energiecoaches en energie-initiatieven.

Regionale Energie transitie

Een groot deel van onze ambitie hebben we gerealiseerd. Op het gebied van zonne-energie ligt nog wel een opgave. We willen voornamelijk dit jaar versnellen met zon op dak. Daarom zijn we aangesloten aan twee provinciale projecten voor zon op dak. Eén is i.s.m. LTO Noord om de agrariërs te adviseren en te ontzorgen voor zon op dak. De andere is i.s.m. 'Ik Ben Drents Ondernemer (IBVDO) en adviseert en ontzorgt MKB. Vanuit deze projecten werken we nu ook aan een versnellingsaanpak. De versnellingsaanpak resulteert in een rapport dat concrete stappen beschrijft om verder te versnellen met zon op dak. Naar verwachting wordt dit begin juli afgerond.

Een aandachtspunt voor de realisatie van de RES ambitie is netcongestie. Doordat het net vol raakt moeten we goed nadenken hoe we hiermee omgaan. Vanuit het Rijk moeten daarom alle provincies

een provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) opstellen. Hierin staat welke investeringen voor uitbreiding van de regionale energie-infrastructuur het meest nodig zijn, en hoe keuzes in investeringsplannen van netbeheerder en in het ruimtelijk beleid van de provincie en de Drentse gemeenten worden ondergebracht.

Op het gebied van zon op dak sluiten we aan bij provinciale projecten voor zon op dak, waardoor we op dit punt kunnen versnellen.

Lokale Adaptatie Strategie

Voor het opstellen van de Lokale Adaptatie Strategie (LAS) is begin dit jaar een externe adviseur aangetrokken. Medio dit jaar zal de conceptversie van de LAS en het uitvoeringsprogramma gereed zijn. De besluitvorming door het college en de raad is gepland voor oktober 2023.

Economische structuur

Toekomstbestendige economie met voldoende werkgelegenheid

We hebben als gemeente met een aantal ondernemers deelgenomen aan de 'Regio on stage'. Bedoeling hiervan was om VMBO studenten kennis te laten maken met (lokale en regionale) bedrijven. De kennismaking kon worden vervolgd met een dag op het bedrijf zelf zodat een goed beeld van bedrijf en werkzaamheden kon worden gekregen.

Daarnaast is er overleg met het Nassaucollege in Gieten om te bekijken hoe de gemeente kan faciliteren in de contacten tussen onderwijs en ondernemers. Dit soort contacten onderhouden we ook op regionaal niveau met diverse onderwijsinstellingen, bijvoorbeeld met betrekking tot specifieke stageopdrachten van ondernemers.

Uitvoering Koersnota

We geven uitvoering aan de activiteiten en projecten uit de Koersnota. We blijven hierbij binnen de beschikbaar gestelde middelen. Zo zijn we bijvoorbeeld gestart met de 'pilot fietsclub' in Gieterveen.

Vitaliteit recreatieve sector (project vitale vakantieparken)

We attenderen ondernemers op de nieuwe 'Uitblinkersregeling' (maatwerkadvies en subsidie) om zo het middensegment van de vakantieparken te stimuleren om zich toekomstbestendig te ontwikkelen. Twee vakantieparken uit onze gemeente hebben inmiddels belangstelling getoond. Ook met de inzet van handhaving permanente bewoning recreatieverblijven proberen we op (geprioriteerde) parken de vitaliteit te ondersteunen.

In twee pilotparken loopt een transformatietraject waarbij één park zich in de eindfase bevindt. Het tweede park bevindt zich in de afrondende fase van de bepaling van het streefbeeld.

Gasselternveld

We starten binnenkort met de aanleg van een gecombineerd wandel- en fietspad langs de Bosweg met bijbehorende oversteken. Dit is het laatste onderdeel van het project Versnelling Gasselternveld 2021-2022.

De voorbereiding en uitvoering van nieuwe versnellingsonderdelen voor de periode 2023 - 2025 is nog niet gestart. Er is meer tijd nodig voor onderzoek naar de mogelijkheden voor horeca. Daarnaast vraagt de financiële uitwerking meer tijd en voorbereiding.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.10.2 De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.10.2.02 Meer inzetten op ontwikkeling Gasselternveld

Kwaliteit (toelichting)

Binnenkort start, als laatste onderdeel van het project Versnelling Gasselterveld 2021-2022, de aanleg van een gecombineerd wandel- en fietspad langs de Bosweg met bijbehorende oversteken.

De voorbereiding en uitvoering van de nieuwe versnellingsonderdelen voor de periode 2023 tot en met 2025, gericht op vergroten huidige parkeercapaciteit, recreatieve exploitatie en verder optimaliseren van de infrastructuur, zijn nog niet gestart. Reden hiervoor is dat er meer tijd nodig is om duidelijkheid te krijgen over de mogelijkheden van het ontwikkelen van nieuwe horeca binnen de gebiedsontwikkeling Gasselterveld. En omdat de verdere uitwerking van de benodigde financiële middelen van deze nieuwe versnellingsopgaven meer tijd en voorbereiding vraagt.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken (doelen)

3.20.1 De duurzaamheidsopgave maakt integraal onderdeel uit van het beleid, processen en organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.20.1.01 Opstellen visie Duurzaamheid

Kwaliteit (toelichting)

In de Begroting 2023 is opgenomen dat de visie op Duurzaamheid in 2023 wordt geactualiseerd en dat in dit proces lokale initiatieven, inwoners, ondernemers en partners worden betrokken.

Op het gebied van duurzaamheid is er in de afgelopen periode veel gebeurd en de ontwikkelingen op dit vlak gaan snel. Nieuwe landelijke wetgeving, regionale samenwerking, lokaal beleid en gestegen prijzen op de energiemarkt zorgen ervoor dat breed urgentie wordt gevoeld om nu stappen te zetten. Steeds meer inwoners zijn overtuigd van de onvermijdelijkheid van het verduurzamen van hun woning. Ook zien we het aantal initiatieven op het gebied van duurzaamheid toenemen. Vanuit onze rol en ambitie om samen aan opgaven te werken vragen initiatiefnemers meer inzet, ondersteuning en facilitering vanuit de gemeente.

We willen dan ook aansluiten bij deze beweging in de samenleving en de energie die hiervan uit gaat, versterken. Die energie heeft met name betrekking op de verschillende meerjaren opgaven. Daarom is participatie juist van toepassing op deze meerjaren opgaven en in mindere mate op het actualiseren van de visie op de Duurzaamheid. We kiezen er daarom voor om de visie op Duurzaamheid te actualiseren zonder hier een uitgebreid participatietraject voor op te starten.

We leggen de visie naast de huidige actualiteit en alleen op de onderdelen waar de actualiteit om aanscherping vraagt, passen we het visiedocument aan. De geactualiseerde visie op Duurzaamheid leggen we in het vierde kwartaal ter besluitvorming voor aan de raad. Op basis van de geactualiseerde visie bepalen we vervolgens waar onze focus ten aanzien van de grote meerjaren opgaven moet liggen en welke prioritering dit met zich meebrengt.

Hierdoor kunnen we meer tijd en energie steken in het zetten van stappen in de uitvoering en dragen we bij aan de onveranderde essentie uit de visie van 2017: het zijn van een duurzame gemeente.

Bovendien sluiten we op deze manier beter aan bij dat wat inwoners van ons vragen: geef richting, informeer, wees actief, benaderbaar en zichtbaar (als partner).

Kwaliteit (indicator)

3.20.1.02 Opstellen programmaplan Duurzaamheid

Kwaliteit (toelichting)

De geactualiseerde visie op Duurzaamheid wordt in het vierde kwartaal ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Daaraan voorafgaand lichten we tijdens de Informerende Bijeenkomst op 5 oktober toe wat binnen de meerjaren opgaven speelt. We doen al veel op dit vlak en zijn betrokken bij tal van activiteiten. Uiteindelijk bundelen we al deze punten in een uitvoeringsplan.

Kwaliteit (indicator)

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Samenvatting activiteiten

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en buitengebied.

Leefbaarheid

Leader is een Europees subsidieprogramma gericht op het versterken van het platteland. Omdat het huidige Leaderprogramma afloopt wordt in samenwerking met de provincie en de Drentse gemeenten de lokale ontwikkelingsstrategie/het beleidskader (LOS) voorbereid voor de nieuwe Leaderperiode. Het college van Gedeputeerde Staten (GS) heeft op 11 april de concept LOS vastgesteld. Na goedkeuring door de landelijke selectiecommissie zal GS het LOS vaststellen, waarna de gemeente het verzoek zal ontvangen om formeel tot deelname aan het nieuwe Leaderprogramma te besluiten en de cofinanciering vast te leggen.

Ten behoeve van de instandhouding van het religieus vastgoed in onze gemeente wordt een strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen in Aa en Hunze opgesteld. De concept-rapportage is gereed. De verwachting is dat de Kerkenvisie in het tweede kwartaal 2023 wordt vastgesteld.

Voorzieningen

Het huidige Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) wordt geëvalueerd en geactualiseerd. Hiervoor wordt een extern bureau ingeschakeld. Het offertetraject hiervoor is gestart.

De kosten voor de reconstructie van de rijbaan Rolde – Anderen vallen hoger uit dan verwacht. Dat heeft enerzijds te maken met het hanteren van hoge prijzen voor materiaal en anderzijds met het doorberekenen van hogere personele kosten. We vinden het echter van belang dat de gekozen methode van het gebruik van grindkernen doorgaat, omdat dit kostenefficiënter is dan de traditionele methode van het afgraven van slechte grondlagen en omdat met deze aanpak de aanwezige bomen worden behouden.

De voorbereiding van de aanleg van de nieuwe fietspaden Spijkerboor-Eexterveen en Nijlande-Ekehaar verloopt volgens planning. Voor wat betreft het fietspad Amen-Grolloo fase 2 wordt een alternatief onderzocht, omdat niet met alle grondeigenaren overeenstemming kan worden bereikt over aankoop van grond.

Voor de plaatsing van nieuwe laadinfra gaat rond de zomer een nieuwe concessie van start, waarmee voortgang kan worden geboekt in de uitvoering van de in 2022 vastgestelde Laadvisie. De voorbereiding van het uitvoeringsplan van het Regionale mobiliteitsplan (RMP) 1.0 verloopt volgens planning. In dit uitvoeringsplan (RMP 2.0) komt te staan op welke gebieden van mobiliteit we de grootste slag kunnen (en willen) slaan om de CO₂-uitstoot voor mobiliteit te verminderen.

Via deelname aan de ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep N34 zijn we op de hoogte van de actuele stand van zaken rondom de gedeeltelijke verdubbeling van de N34 (Emmen-De Punt). Vanwege het taakstellend budget van € 90 miljoen en de huidige inflatie, heeft de provincie het besluit genomen om in de milieueffectrapportage (MER) nog 8 alternatieven van de in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau vastgestelde 16 alternatieven te onderzoeken. Mede als gevolg van deze wijziging wordt naar verwachting in de zomer 2024 een voorkeursvariant ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd.

Voor de zomer wordt de strategie bepaald om in het najaar keuzes te kunnen maken over het aanpassen van de uitvoeringskaders van de gemeentelijke visie maatschappelijk vastgoed.

Op basis van nader onderzoek en met betrokkenheid en input vanuit de klankbordgroep is de locatie Dr. Nassau College aangewezen als voorkeurslocatie voor de huisvesting van culturele verenigingen in Gieten. Tijdens een op 25 april georganiseerde inloopbijeenkomst zijn omwonenden op de hoogte gesteld van de planontwikkeling. Gebleken is dat bij de omwonenden veel zorgen en vragen leven. We nemen de tijd om hier zorgvuldig mee om te gaan. De komende periode gaan we hierover in gesprek met de omwonenden.

Het voorbereidingsproces voor de renovatie/nieuwbouw voor basisschool Prins Willem Alexander (PWA) in Eext en de nieuwbouw van basisschool De Kameleon in Eexterveen verloopt volgens planning.

De uitvoering van het afvalstoffenbeleidsplan 2023-2027 verloopt op dit moment volgens planning. Voor het containerbeheer (chippen en containermanagementsysteem) is een Europese aanbesteding in voorbereiding. De communicatie verloopt volgens een gestructureerde communicatiekalender. Het hele jaar door worden steekproefsgewijs oranje containers gecontroleerd op vervuiling, om te zorgen dat we op het lage percentage afkeur uit 2022 blijven. De verandering om groenafval op het afvalbrengstation gratis te maken is per 1 januari 2023 doorgevoerd. De openingstijden van het afvalbrengstation rondom feestdagen zijn verruimd.

De ontwikkeling van gemeentelijk beleid inzake het behoud van beschermde/waardevolle flora en fauna moet nog worden opgepakt.

De bestaande bestrijding/beheersing van de eikenprocessierups wordt voortgezet. Dit betekent dat de eikenprocessierups voornamelijk binnen de bebouwde kom wordt bestreden door nesten te verwijderen op risicolocaties (er wordt niet gespoten). Het onderzoek naar het meer op biologische manier beheersen van de eikenprocessierups moet nog worden gestart.

De succesvolle begrazing van het Schreiersbos met Soayschappen ter bestrijding van de Reuzenberenklauw wordt voortgezet. Op andere plekken wordt voornamelijk gemaaid wanneer de Reuzenberenklauw overlast veroorzaakt. Op locaties (bermen) waar Jacobskruiskruid overlast veroorzaakt wordt deze plaatselijk bestreden. Ook voor de Japanse duizendknoop geldt dat de plant waar mogelijk in gemeentelijk terrein wordt bestreden. Gemaaid materiaal of wortels die bij het afnemen van een berm vrijkomen worden afgevoerd naar een geschikte verwerker. De evaluatie van de huidige aanpak van Jacobskruiskruid en Japanse duizendknoop moet nog worden gestart.

De in 2018 gestarte pilot voor ecologisch bermbeheer wordt op dit moment geëvalueerd. De uitkomsten hiervan worden in het laatste kwartaal van 2023 aan de gemeenteraad gepresenteerd.

Wonen

Naar aanleiding van de uitkomsten van een verdiepend woonbehoefte-onderzoek is in april 2023 met het vaststellen van het Addendum op de Woonvisie besloten de woningbouwopgave te verhogen van 400 naar ten minste 830 extra woningen tot 2031. Om deze opgave te realiseren worden 1040 woningen in plancapaciteit vervat. De gemeente Aa en Hunze is qua programmering al goed op weg: vanaf vaststelling van de woonvisie zijn er in 2021, 2022 en de eerste maanden van 2023 in totaal 146 woningen gerealiseerd. Er zijn 530 woningen vervat in plancapaciteit en daarnaast voor 128 woningen plannen in een initiatieffase.

De programmering wordt verder uitgewerkt met het programmteam Wonen. Onderdeel hiervan is het versneld in beeld brengen van de meest opportune mogelijke nieuwe uitleglocaties. Hiervoor is opdracht verleend aan een extern bureau. Dit onderzoek is momenteel in uitvoering.

Ter uitvoering van de Woonvisie voeren we dorpsgesprekken. De aanvullende woonbehoefte analyse vormt hiervoor de basis. De gesprekken vragen om maatwerk en een intensieve voorbereiding en nazorg. Dit vraagt meer tijdsbesteding dan verwacht. In het tweede kwartaal van 2023 worden de dorpsgesprekken geëvalueerd.

De subsidieregeling vanuit het Volkshuisvestingsfonds, die wordt ingezet voor de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad in de Wijk van de Toekomst in Gieten, treedt op zijn vroegst in juli 2023 in werking. Via een steekproef met 4 woningen is onderzocht of met de subsidie het doel kan worden gehaald (tenminste 3 energielabelstappen of minimaal label B). Dit heeft het proces iets vertraagd.

In het eerste kwartaal van 2023 is een beeld geschetst van de voor- en nadelen van de volkshuisvestelijke instrumenten dat per brief naar de raad is gezonden.

De verhoogde starterslening is in het eerste kwartaal van 2023 in werking gesteld.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.1 De leefbaarheid in de gemeente blijft in stand en is waar mogelijk verbeterd.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.1.02 Opstellen strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen in Aa en Hunze

Kwaliteit (toelichting)

De afronding van de Kerkvisie heeft meer tijd gevraagd dan ingeschat. Er ligt inmiddels een concept-rapportage. We verwachten deze rapportage in het tweede kwartaal 2023 voor besluitvorming voor te kunnen leggen.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.2 De voorzieningen sluiten aan bij behoefte van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.2.01 Het realiseren van een kwaliteitsimpuls fietspaden

Kwaliteit (toelichting)

De voorbereiding van de aanleg van de nieuwe fietspaden Spijkerboor-Eexterveen en Nijlande-Ekehaar verloopt volgens planning. Voor wat betreft het fietspad Amen-Grolloo fase 2 wordt een alternatief onderzocht, omdat niet met alle grondeigenaren overeenstemming kan worden bereikt over aankoop van grond.

- Spijkerboor-Eexterveen: gedeeltelijk wordt samenwerking gezocht met het Waterschap Hunze en Aas voor een tracé op de nieuwe kade. Voor het andere deel zijn de grondaankopen opgestart.
- Amen-Grolloo fase 2: hiervoor moeten verschillende gronden worden aangekocht. Het is niet gelukt om alle gronden aan te kopen. Er wordt naar een alternatief gezocht.
- Nijlande-Ekehaar: er is overleg gevoerd met dorpsbelangen Broekstreek en Nijlande en instemming bereikt over het gekozen tracé. Deze wordt uitgewerkt en gepresenteerd aan de aanwonenden en inwoners van de dorpen. Oriënterende gesprekken worden gevoerd met grondeigenaren over grondaankoop.

Kwaliteit (indicator)

4.10.2.03 Huisvesting verenigingen Gieten

Kwaliteit (toelichting)

Op basis van nader onderzoek en in overleg met de klankbordgroep is de locatie Dr. Nassau College aangewezen als voorkeurslocatie. Tijdens een inloopavond op 25 april zijn omwonenden in de gelegenheid gesteld te reageren op de voorkeurslocatie. Gebleken is dat bij de omwonenden veel zorgen en vragen leven. We nemen de tijd om hier zorgvuldig mee om te gaan. De komende periode gaan we hierover in gesprek met de omwonenden.

Kwaliteit (indicator)

4.10.2.04 Reconstructie rijbaan Rolde-Anderen

Kwaliteit (toelichting)

Op 25 mei 2023 heeft de aanbesteding plaatsgevonden van het werk 'Groot onderhoud wegvak Rolde - Anderen'. Het bedrag waarvoor de laagste inschrijver heeft ingeschreven ligt ruim boven de bestekraming en het beschikbare budget. Dat heeft enerzijds te maken met het hanteren van hoge prijzen voor materiaal en anderzijds met het doorbereken van hogere personele kosten.

We vinden het van belang dat de gekozen methode van het gebruik van grindkernen doorgaat, omdat dit kostenefficiënter is dan de traditionele methode van het afgraven van slechte grondlagen en omdat met deze aanpak de aanwezige bomen worden behouden. Het beschikbare budget moet hiervoor met € 774.000 worden verhoogd. Dit betekent een extra kapitaallast van € 23.220,-. Met deze verhoging van het budget kan het proces worden voortgezet en kunnen de werkzaamheden na de komende bouwvak aanvangen.

Kwaliteit (indicator)

[4.10.2.05 Gemeentelijk beleid formuleren om beschermde/waardevolle flora en fauna beschermen.](#)

Kwaliteit (toelichting)

Deze activiteit is nog niet opgestart, vanwege gebrek aan personele capaciteit.

Kwaliteit (indicator)

[4.10.2.06 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.](#)

Kwaliteit (toelichting)

De succesvolle begrazing van het Schreiersbos met Soayschappen ter bestrijding van de Reuzenberenklauw wordt voortgezet. Op andere plekken wordt voornamelijk gemaaid wanneer de Reuzenberenklauw overlast veroorzaakt. Op locaties (bermen) waar Jacobskruiskruid overlast veroorzaakt wordt deze plaatselijk bestreden. Ook voor de Japanse duizendknoop geldt dat de plant waar mogelijk in gemeentelijk terrein wordt bestreden. Gemaaid materiaal of wortels die bij het afnemen van een berm vrijkomen worden afgevoerd naar een geschikte verwerker. De vraag is of de huidige aanpak van Jacobskruiskruid en Japanse duizendknoop volstaat. Onderzoek hiernaar is nog niet opgestart vanwege het gebrek aan personele capaciteit.

De eikenprocessierups wordt voornamelijk binnen de bebouwde kom bestreden door nesten te verwijderen op risicolocaties. Er wordt niet gespoten, omdat schade aan nuttige insecten daarbij niet kan worden uitgesloten. Het intensiveren en vervolgens evalueren van biologische bestrijding van de eikenprocessierups is nog niet opgestart vanwege het gebrek aan personele capaciteit.

Kwaliteit (indicator)

4.10.2.07 Herijking verkeers- en vervoersbeleid

Kwaliteit (toelichting)

De concept-uitvraag voor een offerte voor een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan (GVVP) is gereed en wacht op bestuurlijke goedkeuring om verzonden te worden. Dit gebeurt later dan vorig jaar gepland is. Ook wordt de evaluatie een onderdeel van een nieuw op te stellen GVVP, in plaats van een apart onderdeel dat vooraf gaat aan het opstellen van het nieuwe verkeersplan.

Kwaliteit (indicator)

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.3 In 2026 zijn 200 extra woningen gerealiseerd of planologisch mogelijk gemaakt.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.3.01 Uitvoeringsagenda Woonvisie 2020+

Kwaliteit (toelichting)

In het tweede kwartaal van 2023 worden de dorpsgesprekken geëvalueerd en volgt er een advies over het vervolg. Vervolgacties van de gesprekken die geweest zijn worden in 2023 geborgd. De gesprekken vragen om maatwerk en een intensieve voorbereiding en nazorg. Dit vraagt meer tijdsbesteding dan verwacht. De ruimte voor woningbouw in verschillende dorpen wordt in het tweede kwartaal van 2023 verder onderbouwd door middel van een locatie onderzoek.

De regeling Volkshuisvestingsfonds, die wordt ingezet voor de particuliere woningvoorraad in de Wijk van de Toekomst in Gieten, treedt op zijn vroegst in juli 2023 in werking. De doelstelling is om tenminste 3 energielabelstappen te maken of een minimaal label B te realiseren. Om te weten of het maken van de labelstappen met de subsidie mogelijk is, gelet op de huidige markt, is een steekproef met 4 woningen verricht. Dit heeft het proces enigszins vertraagd.

Kwaliteit (indicator)

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Samenvatting activiteiten

Pijler 5 gaat over de organisatie, de financiering en de informatieveiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de vier inhoudelijke pijlers. In deze pijler hebben we bij de begroting 2023 een aantal ambities geformuleerd op basis van het gewenst maatschappelijk effect en de daarvoor te realiseren doelen. Deze doelstellingen en de bijbehorende activiteiten worden hieronder daar waar nodig besproken.

Solide en gezonde financiële positie

We streven naar een solide financiële positie van de gemeente. Voor de beoordeling hiervan willen we werken met financiële kengetallen. In de notitie financiële beleidskaders die op 1 juni dit jaar door uw raad is behandeld hebben we hiervoor normen opgesteld. We gaan deze kengetallen en normen gebruiken vanaf de begroting 2024. In dezelfde raadsvergadering van 1 juni is ook de nieuwe nota weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Verder zijn in de vergadering van 6 april de nieuwe financiële verordening en de controleverordening door uw raad vastgesteld.

Vanaf 2023 is het college verplicht een financiële rechtmatigheidsverklaring af te geven. Een externe partij heeft geadviseerd hierbij de bestaande werkwijze als uitgangspunt te nemen en eerst de stappen te zetten die voor elke gemeente wettelijk verplicht zijn. Daarbij is eerst de vereiste kaderstelling geactualiseerd. Ook is op basis van een visie op interne controle een systematiek beschreven die wordt toegepast om risico's te minimaliseren.

Toekomstbestendige organisatie en personeelsbeleid

In de begroting 2023 zijn extra middelen beschikbaar gesteld om met name de grote opgaven waar we als gemeente voor gesteld staan uit te kunnen voeren. De personele bezetting blijft een aandachtspunt. De huidige arbeidsmarkt bemoeilijkt het vinden van personeel. We hebben hier ook maar een beperkte invloed op. Het nieuw vastgestelde personeelsbeleid geeft hier richting aan. Vanuit de focus organisatieontwikkeling 2023/2024 is de prioriteit gelegd op arbeidsmarktbeleid en eigenaarschap en krijgt het arbobeleid (en - uitvoering) prioriteit. Een gezonde en veilige werkplek is belangrijk voor onze medewerkers. We stellen flexibele werkplekken beschikbaar daar waar dat nodig is.

Huisvesting

De nieuwbouw van de buitendienst aan de Oelenboom loopt volgens planning. We hopen het gebouw in september/oktober 2024 in gebruik te kunnen nemen. Het haalbaarheidsonderzoek naar gezamenlijke nieuwe huisvesting van brandweer en buitendienst te Rolde is gestart met opstellen van de projectopdracht. Deze voorziet in het locatie-onderzoek en het planologisch mogelijk maken van de huisvesting.

De aankoop en overdracht van het politiebureau is uitgesteld en verschoven naar (waarschijnlijk) het laatste kwartaal van dit jaar. Er vindt eerst nog een verbouwing plaats. Deze is noodzakelijk omdat de politie (een deel van) het pand blijft huren. Daarvoor zijn aanpassingen nodig die verband houden met de aard van de werkzaamheden van de politie. De kosten worden ook door de politieorganisatie gedragen. De overdracht kan pas plaats vinden op het moment dat deze werkzaamheden zijn afgerond.

Informatievoorziening en -veiligheid

We zijn gestart met de uitvoering van het nieuwe informatiebeleidsplan. De in het plan genoemde datascientist en Office 365 beheerder zijn aangesteld. In het kader van de informatieveiligheid is een geslaagde Cybercrisis-oefening gehouden.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.1. De bedrijfsprocessen zijn op passende wijze vormgegeven.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.1.02 Haalbaarheidsonderzoek gezamenlijke nieuwe huisvesting brandweer en buitendienst Rolde

Kwaliteit (toelichting)

Het haalbaarheidsonderzoek naar gezamenlijke huisvesting van brandweer en buitendienst Rolde is gestart met het schrijven van een projectopdracht. deze voorzien in een locatie-onderzoek en het planologisch mogelijk maken van de huisvesting.

Kwaliteit (indicator)

Financiële bijstellingen

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Toelichting

0.1 Bestuur

Sponsoring

Vanuit het incidenteel beschikbaar gesteld budget voor sponsoring wordt een bedrag van € 10.000 ingezet voor de organisatie van de nationale sportweek Host-City. Het bedrag wordt overgeheveld naar het projectbudget op pijler 4 sportbeleid – en activering.

Contributie VNG

De verplichte jaarlijkse contributie aan de VNG is structureel € 10.000 hoger dan de raming.

Verhoging fractiebudgetten

De hoogte van de fractiebudgetten wordt in lijn gebracht met vergelijkbare gemeentes in de provincie. De extra structurele kosten bedragen € 11.130.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Bluswatervulpunten

Het risico op natuurbranden neemt toe, waardoor een adequate bluswatervoorziening essentieel is. De inventarisatie van de VRD laat zien dat 2 extra bluswatervulpunten nodig zijn om volledige dekking qua bluswatervoorziening te waarborgen. Voor het boren van deze twee extra vulpunten is een incidenteel bedrag van € 14.000 nodig.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

SPUK Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden

Voor het bekostigen van de tijdelijke onderwijshuisvesting van ontheemden ontvangen we incidenteel een Specifieke Uitkering (SPUK) van € 45.000. Deze is neutraal in deze rapportage opgenomen. Dat wil zeggen dat we de kosten en de baten even hoog ramen. Als de gemaakte kosten lager zijn dan de rijksvergoeding moeten deze worden terugbetaald.

Opvang ontheemden Oekraïne

Voor de opvang van de ontheemden uit de Oekraïne ontvangen we een rijksvergoeding per bed per dag. Het totaal van de vergoeding wordt geraamd op € 7,7 mln. Hiervan is een bedrag van € 445.000 al opgenomen voor dekking van de kapitaallasten van het gebouw. (Papenvoort). Het overige deel ad € 7,255 mln wordt nu opgevoerd. Hiervan is een bedrag ad € 255.000 bestemd voor de overige structurele exploitatielasten van het gebouw en een bedrag ad € 7,0 mln is bestemd voor de overige incidentele lasten. Omdat we op dit moment nog geen reële inschatting kunnen maken van de totale (incidentele) kosten gaan we vooralsnog uit van kostenneutraliteit. In de najaarsnota 2023 of bij de jaarrekening 2023 komen we hier bij uw raad op terug. Opgemerkt kan nog worden dat de rijksvergoeding per beschikbare plaats over 2023 lager is dan die over 2022 en dat we extra kosten verwachten te moeten maken in het geschikt maken van de gebouwen, voor overname en aanschaf van inventaris en in beheer en onderhoud van de aangekochte locatie. Deels kunnen deze kosten ook worden gedekt uit de nieuw te vormen bestemmingsreserve. (besluit bij de jaarstukken 2022). We willen werken met een 'gesloten boekhouding' voor de opvang op Papenvoort, uitgaven en risico's moeten worden (af)gedekt uit de vergoeding van het Rijk.

Crisisnoodopvang

De kosten voor de crisisnoodopvang worden door het Rijk betaald of vergoed. Hier ontstaat geen voordeel. We hebben de kosten en de vergoeding neutraal opgenomen. De kosten en de vergoeding worden ingeschat op € 500.000.

1. Bestuur en participatie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten			Baten				
		Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
0.1	Bestuur	1.671	-10	21	1.682				
0.2	Burgerzaken	696			696	362			362
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.794	14		1.808	5			5
1.2	Openbare orde en veiligheid	443			443	8			8
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	463	7.545	255	8.263	446	7.545	255	8.246
Resultaat voor bestemming		5.066	7.549	276	12.891	821	7.545	255	8.621
0.10	Mutatie reserves					18			18
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten								
1.99	Bestemming resultaat								
Resultaat na bestemming		5.066	7.549	276	12.891	840	7.545	255	8.640

Pijler 2 Samen Leven

Toelichting

4.2 Onderwijshuisvesting

Schoolpleinrevolutie

We ontvangen van de provincie Drenthe incidenteel een bedrag ad € 40.000 in het kader van de schoolpleinrevolutie. Het bedrag is bedoeld voor aanleg van twee groene schoolpleinen binnen de gemeentegrenzen in samenwerking met het instituut voor natuur en – milieueducatie, kunst en cultuur en Sport Drenthe. Het bedrag dat per schoolplein beschikbaar is bedraagt € 20.000. Het wordt gebruikt voor de schoolpleinen bij de basisscholen in Eexterveen en Ekehaar. Het geheel wordt budgettair neutraal opgenomen.

Nieuwbouw OBS de Kameleon Eexterveen

Voor nieuwbouw van de OBS de Kameleon is in de begroting 2022 een bedrag beschikbaar gesteld van in totaal € 1.796.000. In juni 2022 bleek dat sprake was van een overschrijding op het oorspronkelijke budget, met name veroorzaakt door indexering en extra kostenstijgingen op bouwmaterialen, inflatie en schaarste in de bouwwereld. De nieuwe doorberekening kwam uit op een bedrag van € 2.500.000. Vervolgens is er een bezuinigingsronde doorgevoerd en heeft de raad in de bestuursrapportage 2022 een extra budget toegekend van € 600.000 om het aanbestedingstraject in te kunnen gaan.

Vorig jaar juni is richting de raad aangegeven dat het zeer reëel is dat bij een te houden aanbesteding wederom sprake zou zijn van een overschrijding van het bouwbudget. Op basis van de inschrijvingen bij de aanbesteding (mei 2023) blijkt dat inderdaad het geval. Er is een extra krediet nodig van € 200.000. Kapitaallasten € 6.000 (afschrijvingstermijn 40 jaar, rente 0,5%). De kapitaallasten worden gedekt uit het budget onderwijshuisvesting.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is bedoeld om achterstanden in het onderwijs ontstaan door Corona weg te werken. Naast het onderwijs zelf ontvangen ook de gemeenten een bedrag om dit doel te helpen ondersteunen. De gemeente Aa en Hunze ontvangt over de periode 1 augustus 2021 t/m 31 juli 2023 (2 schooljaren) een bedrag ad € 228.346. Het bedrag wordt in maandelijks termijnen uitbetaald. Voor het jaar 2023 gaat incidenteel om een bedrag van € 66.600. We nemen dit bedrag budgettair neutraal op, zowel als inkomsten- als de uitgavenkant. De gelden mogen alleen voor het gestelde doel worden gebruikt. We zetten de middelen zodanig in dat ze complementair zijn aan de inzet van de NPO gelden van de scholen zelf.

Onderwijsachterstandenbeleid.

De rijksvergoeding voor onderwijsachterstandenbeleid is over 2023 lager dan in 2022. Het budget wordt daarom bijgesteld. Het betreft een structurele verlaging van € 27.048,-. Het lagere bedrag is nog steeds voldoende om de te maken kosten te dekken. Middelen die niet voor het doel worden uitgegeven, moeten worden terugbetaald.

SPUK voorschoolse educatie ontheemde peuters.

We ontvangen van de rijksoverheid een bedrag ad € 45.000 als specifieke uitkering (SPUK) ten behoeve van de voor-en vroegschoolse educatie van peuters van ontheemden. Dit bedrag wordt budgettair neutraal opgenomen zodat dit bedrag voor dit doel kan worden ingezet. Wat niet voor dit doel wordt uitgegeven moet worden terugbetaald.

5.6 Media

SPUK Informatiepunt digitale overheid

We ontvangen € 24.520 ter bekostiging van de realisatie en/of de instandhouding van de informatiepunten digitale overheid. Het gaat om een jaarlijkse bijdrage, zodat deze structureel kan worden opgenomen. De uitkering wordt doorbetaald aan de bibliotheek, omdat hier het informatiepunt wordt gerealiseerd.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

SPUK programmakosten Inburgering

Ten behoeve van de onderwijsroutes in het kader van de Wet Inburgering ontvangen we over het jaar 2023 incidenteel een bedrag ad € 263.856. Deze uitkering wordt budgettair neutraal verwerkt. Het bedrag dat niet voor het doel wordt uitgegeven moet worden terugbetaald.

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Regiodeal Kinderen eerst 2023

Vanuit de Regiodeal ontvangen we voor de uitvoering van het project 'Kinderen eerst' nog een bedrag ad € 46.000 voor het jaar 2023. Dit bedrag is budgettair neutraal verwerkt.

Regiodeal Kansen 4 Kinderen 2023

Vanuit de regiodeal ontvangen we voor het project 'Kansen 4 Kinderen' nog een bedrag ad € 16.500 voor het jaar 2023. Dit bedrag is budgettair neutraal verwerkt.

6.3 Inkomensregelingen

Armoedebestrijding

Een aantal structurele uitgaven op het gebied van armoedebestrijding is de afgelopen jaren uit incidentele budgetten betaald. Te denken valt aan uitgaven voor de voedselbank, Humanitas thuisadministratie en het campingproject. Dit corrigeren we door een structureel bedrag van € 25.000 op te nemen. In de herijking van het armoedebeleid nemen we de verschillende regelingen onder de loep en komen we mogelijk tot een andere verdeling.

Werkplein Drentse Aa (WPDA)

De rijksinkomsten ten behoeve van de bijstandsuitkeringen inclusief zelfstandigen worden op het niveau gebracht van de ramingen van de WPDA. Per saldo betekent dit een voordeel van € 116.000. Dit wordt vooralsnog incidenteel verwerkt in verband met de verwachte stijging van de kosten in 2024 als gevolg van de nieuwe CAO's.

Energietoeslag voor minima

Vooruitlopend op de uitbetaling van de energietoeslag voor de minima in 2023 hebben we in 2022 (decembercirculaire 2022) al een bedrag hiervoor ontvangen ad € 393.000. Dit was bedoeld om gemeenten de mogelijkheid te bieden om een deel van de energietoeslag 2023 al in 2022 uit te betalen. Wij hebben de betaling hiervan in 2023 uitgevoerd. De betaling van de 'eerste' € 500,- aan de doelgroep heeft inmiddels plaatsgevonden. Uitvoering gebeurt door de WPDA. Daarom wordt het bedrag nu opgevoerd ter dekking van de betaling 2023. Voor een eventuele uitbetaling van een tweede bedrag moet worden gewacht op nog vast te stellen rijksbeleid.

7.1 Volksgezondheid

Gezond in de stad

Voor de decentralisatie uitkering Gezond in de Stad hebben we in 2022 in de decembercirculaire nog een bedrag ad € 12.000 ontvangen. Dit bedrag wordt nu toegevoegd aan de projectmiddelen. Deze gelden worden ingezet rondom de eerste 1000 dagen van kinderen (Kansrijke Start). De middelen zijn toegekend gedurende de jaren 2020 t/m 2022.

2. Zorg

(bedragen x €
1.000)

		Lasten			Baten				
		Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
4.1	Openbaar basisonderwijs	42			42				
4.2	Onderwijshuisvesting	78	40		118	20	40		60
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.248	112	-27	1.333	205	112	-27	289
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	364			364	16			16
5.6	Media	525		25	550			25	25
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.949	264		2.212	165	264		429
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.097	63		4.159		63		63
6.3	Inkomensregelingen	8.600	393	25	9.018	5.453	116		5.569
6.4	WSW en beschut werk	78			78				
6.5	Arbeidsparticipatie	329			329	10			10
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.217			1.217	136			136
6.71	Maatwerkdienst- verlening 18+								
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	1.429			1.429				
6.71b	Begeleiding (WMO)	2.837			2.837				
6.71c	Dagbesteding (WMO)	50			50				
6.72	Maatwerkdienst- verlening 18-								
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	150			150				
6.72b	Jeugdhulp behandeling	2.753			2.753				
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	524			524				
6.73a	Pleegzorg	108			108				
6.73b	Gezinsrecht								
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	281			281				
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf								
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/ GGZ-verblijf	43			43				
6.74c	Gesloten plaatsing	277			277				
6.81a	Beschermd wonen (WMO)								
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)								
6.82a	Jeugdbescherming	1.736			1.736				
6.82b	Jeugdreclassering	122			122				
7.1	Volksgezondheid	1.290	12		1.302				
	Resultaat voor bestemming	30.126	883	22	31.031	6.005	594	-3	6.596
2.99	Bestemming resultaat	19			19	31			31
	Resultaat na bestemming	30.145	883	22	31.050	6.036	594	-3	6.627

Pijler 3 Duurzaamheid en Economie

Toelichting

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Afschrijving beschoeiing Grevelingskanaal

In de begroting is een investeringsbedrag opgenomen voor vervanging beschoeiing Grevelingskanaal. Het afschrijvingsbeleid van de gemeente is dat er voor het eerst wordt afgeschreven in het jaar volgend op het jaar dat het investeringsproject wordt afgesloten. Dat geldt ook voor dit project. Incidenteel voordeel op de afschrijving van € 37.000.

7.4 Milieubeheer

SPUK aanpak energiearmoede (tweede tranche 2022)

Met de SPUK-aanpak Energiearmoede zetten we in op drie sporen.

- 1. Een witgoedregeling waarmee de gemeente inwoners met een kleine portemonnee wil helpen bij het besparen op energie door het bekostigen van energiezuinige apparaten.*
- 2. Het fix team dat vanuit de provincie Drenthe in samenwerking met alle Drentse gemeentes is opgezet. Het fix team helpt huishoudens, die wegens persoonlijke omstandigheden hier niet toe in staat zijn, met het aanbrengen van kleine energiebesparende maatregelen.*
- 3. Het overgebleven budget wordt besteed aan de bijdrage voor de isolatie subsidie van de provincie Drenthe die ook in samenwerking met alle Drentse gemeentes tot stand is gekomen. Deze subsidie start in september 2023.*

Er is in 2022 nog een tweede tranche in het kader van de SPUK aanpak energiearmoedebestrijding ontvangen ad € 334.916. Deze is in 2022 niet meer geraamd maar wordt nu in deze bestuursrapportage opgenomen. Het geheel verloopt budgettair neutraal. Bedragen die niet binnen de gestelde termijn voor het gestelde doel worden uitgeven moeten worden terugbetaald.

Ook ontvangen we in 2023 nog een derde tranche voor dit doel. Het betreft een bedrag ad € 178.039,-
- Ook dit verloopt budgettair neutraal.

Regiodeal energiearmoede

Vanuit de Regiodeal ontvangen we een bedrag van € 135.000 voor Proeftuin energiearmoede. Deze proeftuin richt zich op energiebesparing bij huishoudens die het financieel niet zo breed hebben. Het geheel verloopt budgettair neutraal. De uitgaven moeten worden verantwoord richting de subsidieverstrekker.

SPUK Uitvoeringskosten klimaatbeleid (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat - en Energiebeleid (CDOKE))

We ontvangen van het rijk gedurende in ieder geval een periode van 3 jaren middelen ten behoeve van de uitvoeringskosten voor het klimaatbeleid. We mogen de uitgaven uitsmeren over een periode van 5 jaren. De verwachting is dat deze regeling in de toekomst verlengd zal worden. De inkomsten en uitgaven worden daarom structureel in de begroting opgenomen. Dit biedt de mogelijkheid om personeel ook structureel in te zetten. De middelen moeten worden ingezet voor personele kosten. Het bedrag voor 2023 is € 532.000,-

In aansluiting hierop wordt het incidentele bedrag ad € 200.000 dat bij de begroting 2023 beschikbaar is gesteld, in de verwachting dat hiervoor rijksmiddelen beschikbaar zouden worden gesteld, weer gecorrigeerd. Er is immers een rijksregeling opgesteld waarvan de gelden inmiddels beschikbaar zijn.

3. Economie, werk en recreatie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten			Baten				
		Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2022
3.1	Economische ontwikkelingen	44			44				
3.2	Fysieke bedrijfs- en infrastructuur	831			831	757			757
3.3	Bedrijfsloket en – regelingen	5			5	15			15
3.4	Totaal 2023	231			231	2.045			2.045
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	940	-37		903	200			200
7.4	Milieubeheer	11	448	532	991		270	532	802
	Resultaat voor bestemming	2.062	411	532	3.005	3.017	270	532	3.819
3.99	Bestemming resultaat								
Resultaat na bestemming		2.062	411	532	3.005	3.017	270	532	3.819

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Toelichting

2.1 Verkeer en vervoer

Afschrijving infrastructurale werken

In de begroting zijn investeringsbedragen opgenomen voor infrastructurale werken. Het afschrijvingsbeleid van de gemeente is dat er voor het eerst wordt afgeschreven in het jaar volgend op het jaar dat het investeringsproject wordt afgesloten. Voor een aantal werken uit voorgaande jaren geldt dat ze nog niet zijn afgerond. Voor 2023 staan een aantal nieuwe investeringen op het programma. Het betreft investeringen in fietspaden, reconstructies en openbare verlichting. Voor de projecten betekent dat een incidenteel voordeel op de afschrijving van € 100.000

Openbare verlichting

Ten opzichte van vorig jaar zijn de tarieven van elektriciteit gestegen. Later in het jaar bestaat er nog de mogelijkheid om de tarieven opnieuw vast te zetten en bestaat de mogelijkheid dat de tarieven dan weer zijn gedaald. Het gaat om een bedrag van € 120.000. Hiervan nemen we € 60.000 structureel en € 60.000 incidenteel op.

Vervanging materieel buitendienst

Voor vervanging van strooiers ivm gladheidsbestrijding beschikken we vanuit het vervangingsschema over een budget van € 251.000. De afgelopen periode zijn de prijzen in zodanige mate gestegen dat voor vervanging extra budget aangevraagd moet worden. Het gaat om een extra krediet van € 27.000 met een kapitaallast van € 2.835 (afschrijvingstermijn 10 jaar, rente 0,5%).

Holle Drift

In de begroting 2023 is een krediet opgenomen van € 105.000 voor het aanpassen van de verharding Holle Drift in Schipborg. In verband met prijsstijging van betonstenen, is het budget niet meer

toereikend en moet dit worden verhoogd naar een totaalbedrag van € 125.000. Het project is inmiddels afgerond. De extra kapitaallasten bedragen € 600 (afschrijvingstermijn 40 jaar, rente 0,5%)

Verkeersveiligheid Asserstraat

In verband met langdurige verkeersproblematiek op de Asserstraat in Rolde in combinatie met nieuwe/recente ontwikkelingen in de omgeving van deze straat, wil de gemeente op korte termijn een verkeersplan op laten stellen die deze complexe problematiek aanpakt. Een goed participatietraject is hierbij noodzakelijk. Kosten incidenteel € 35.000.

Actualiseren GVVP

In de begroting 2023 is een budget van € 40.000 opgenomen voor het opstellen van een nieuw GVVP (gemeentelijk verkeers- en vervoersplan). Dit bedrag blijkt in de voorbereiding op de aanbesteding niet toereikend te zijn. Dit heeft een aantal oorzaken. Het onderdeel participatie vraagt meer tijd en aandacht. De omgevingsvisie is nog niet gereed zodat daar geen gebruik van kan worden gemaakt. Daarnaast spelen er steeds meer thema's die ook een plek moeten krijgen in het GVVP daar waar dat in de vorige versie niet het geval was. Te denken valt aan duurzaamheid en klimaat, vervoersarmoede en elektrificatie van het vervoer. Hierdoor worden de kosten naar verwachting incidenteel € 30.000 hoger.

Reconstructie weg Anderen-Rolde

Op 25 mei 2023 heeft de aanbesteding plaatsgevonden van het werk 'Groot onderhoud wegvak Rolde - Anderen'. Het bedrag waarvoor de laagste inschrijver heeft ingeschreven ligt ruim boven de bestekraming en het beschikbare budget. Dat heeft enerzijds te maken met het hanteren van hoge prijzen voor materiaal en anderzijds met het doorberekenen van hogere personele kosten. We vinden het van belang dat de gekozen methode van het gebruik van grindkernen doorgaat, omdat dit kostenefficiënter is dan de traditionele methode van het afgraven van slechte grondlagen en omdat deze aanpak gunstig is voor het behoud van de aanwezige bomen. Het beschikbare budget moet hiervoor met € 774.000 worden verhoogd. Dit betekent een verhoging van de kapitaallasten met € 23.220 (afschrijvingstermijn 40 jaar, rente 0,5%). Met deze verhoging kan het proces worden voortgezet en kunnen de werkzaamheden na de komende bouwvak aanvangen.

5.1 Sportbeleid en activering

Combinatiefunctionarissen

In verband met de invoering van de nieuwe brede SPUK (Specifieke Uitkering) voor sport en een gezonde leefstijl is de DU (Decentralisatie Uitkering) Combinatiefunctie vervallen. Dat betekent dat de inkomsten en de uitgaven die hiermee samenhangen ook komen te vervallen. De (oude) DU wordt gebruikt voor de kosten van de cultuurcombi (€ 17.000)(zie hierna ook taakveld 5.3) en de sportcombi (€ 86.000).

Host City

In 2023 zijn we samen met gemeente Borger Odoorn Host City van het Nationale Sportweek 2023 (NSW). Vanuit de gemeente Aa en Hunze wordt een bedrag van in totaal € 25.000 beschikbaar gesteld. € 10.000 uit budget sportsponsoring en € 15.000 als bijstelling in deze bestuursrapportage.

5.2 Sportaccommodaties

Indexatie huur inkomsten sportaccommodaties

Om verenigingen en inwoners financieel te ondersteunen is in het kader van de energiemaatregelen besloten om de huurinkomsten voor de gemeentelijke accommodaties niet te verhogen. In de begroting 2023 is de verhoging nog wel verwerkt. In deze bestuursrapportage wordt de indexering gecorrigeerd. Een structureel nadeel van € 10.635.

Kunstmest sportvelden

Als gevolg van diverse oorzaken is de prijs van kunstmest enorm gestegen. Het is daardoor niet meer mogelijk dit binnen bestaande budgetten te dekken. De extra kosten voor de sportvelden bedragen jaarlijks € 35.000.

Systeem update sporthallen

De systeemupdate (toegang en verhuur) van de sporthallen en de implementatie ervan valt € 30.000 duurder uit dan geraamd. De oorzaak hiervan ligt men name in de sterke inflatie op het

gebied van automatisering en het feit dat het nog een relatief oud budget betrof. Dit betekent een stijging van de kapitaallasten met € 6.150 (afschrijvingstermijn 5 jaar, rente 0,5%)

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

DU Combinatiefunctionarissen

In verband met de invoering van de nieuwe brede SPUK (Specifieke Uitkering) voor sport en een gezonde leefstijl is de DU (Decentralisatie Uitkering) Combinatiefunctie vervallen. Dat betekent dat de inkomsten en de uitgaven die hiermee samenhangen ook komen te vervallen. De (oude) DU wordt gebruikt voor de kosten van de cultuurcombi(€ 17.000) en de sportcombi(86.000) (zie hierboven ook taakveld 5.1)

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

MFC de Boerhoorn

De stichting MFC Boerhoorn geeft aan dat ook voor 2023 het resultaat negatief zal zijn. Het verwachte tekort is € 40.000. Dit is vergelijkbaar met 2022. De gemeente staat garant voor het tekort van MFC Boerhoorn in 2022 en 2023.

7.3 Afval

Naar aanleiding van de behandeling van het afvalbeleidsplan in de raad worden de openingstijden op het afvalbrenghuis (ABS) verruimd en wordt dorpen de mogelijkheid geboden zelf een versnipperdag voor groenafval te organiseren. De extra kosten die hier mee gemoeid zijn bedragen resp. € 10.000 en € 2.250. De kosten worden voor 2023 incidenteel opgenomen en in 2024 structureel meegenomen in de begroting, zodat dit kan worden doorberekend in het tarief voor de afvalstoffenheffing. Het zal naar verwachting dan gaan om een verhoging van € 1,20 per huishouding.

7.4 Milieubeheer

RudD

Op basis van de begroting 2023 inclusief de recent aangeboden begrotingswijziging 2023 van de Regionale uitvoeringsdienst Drenthe komt de structurele bijdrage voor 2023 aan de RUdD afgerond op € 675.000,-. Dit bedrag is € 90.000,- hoger dan de actuele raming in de gemeentebegroting 2023. Daarnaast is nog een bijdrage voor incidentele meerwerkopdrachten ad € 85.000,- benodigd. Dit zijn opdrachten die uitstijgen boven het 'normale' reguliere werk.

7.5 Begraafplaatsen

Groenonderhoud begraafplaatsen

Er is een 'directieraming' gemaakt voor het groenonderhoud op de begraafplaatsen van Anloo, Gieten, Gieterveen (Broek en Streek), Gasselte, Gasselternijveen, Rolde en Grolloo. Op basis hiervan en gelet op inschrijvingen bij een eerdere aanbestedingsprocedure, is het zeer aannemelijk dat er te weinig budget is om na aanbesteding te kunnen gunnen. Na toepassing van een indexatie lijkt een bijstelling van € 57.000 noodzakelijk. In de begroting 2023 is de raming ook aangepast met € 75.000. Het groenonderhoud werd in het verleden uitgevoerd door Alescon. De medewerkers zijn overgegaan naar de kernteams. De uitstroom van medewerkers van de kernteams gaat echter veel sneller dan de aanwas van nieuwe. Het gevolg is dat er binnen de kernteams onvoldoende capaciteit is om het groenonderhoud in de kernen te combineren met het groenonderhoud op de begraafplaatsen. Hierdoor moet er uitbesteed worden. Uitbesteding is duurder en brengt hoger kosten met zich mee.

Ruimingswerkzaamheden begraafplaatsen

Voor ruimingswerkzaamheden (van oude graven) op de begraafplaatsen is budget benodigd. Het gaat om het ruimen van graven die jaarlijks worden teruggegeven aan de gemeente. De rechthebbenden hebben hier afstand van gedaan. De kosten hiervoor zijn nu niet geraamd. Het gaat om een structureel bedrag van € 25.000 en incidenteel bedrag van € 75.000. Het incidentele bedrag is bedoeld om een inhaalslag te kunnen maken. Het ruimen van graven geeft ruimte op de begraafplaatsen zodat deze weer uitgegeven kunnen worden.

8.3 Wonen en bouwen

Vergoeding overname grond Kruitstraat Gasselternijveen

Vanuit het faillissement van een bouwonderneming hebben we een stuk grond (weg, berm en sloot)overgenomen, Het voordelig resultaat van deze grondtransactie bedraagt € 70.000,-. Dit bedrag wordt rechtstreeks gestort in de VAR.

Vorbereidingskrediet Tiny Houses Gasselternijveen

Voor de uitvoering van de pilot Tiny Houses in Gasselternijveen is een voorbereidingskrediet noodzakelijk van € 35.000,-. Deze kosten kunnen worden terugverdiend door de noodzakelijke grond in erfpacht uit te geven. De (structurele) inkomsten zullen worden verwerkt als er voldoende belangstelling is en de pilot wordt geëffectueerd.

4. Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				Baten			
		Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
2.1	Verkeer en vervoer	3.711	25	87	3.823	31			31
2.2	Parkeren	5			5				
2.5	Openbaar vervoer	5			5				
4.2	Onderwijshuisvesting	646			646				
5.1	Sportbeleid en activering	256	25	-86	195	137			137
5.2	Sportaccommodaties	1.714		41	1.755	478		-11	467
5.3	Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	76		-17	59				
5.5	Cultureel erfgoed	193			193	27			27
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.965			3.965	23			23
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	977	40		1.017	182			182
7.2	Riolering	1.497			1.497	2.162			2.162
7.3	Afval	2.419	12		2.431	3.085			3.085
7.4	Milieubeheer	861	85	90	1.036				
7.5	Begraafplaatsen	344	75	82	501	100			100
8.1	Ruimtelijke Ordening	1.679			1.679	211			211
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijven - terreinen)	3.143			3.143	3.155			3.155
8.3	Wonen en bouwen	1.040	35		1.075	495	70		565
	Resultaat voor bestemming	22.532	297	197	23.026	10.086	70	-11	10.145
4.99	Bestemming resultaat	250			250	598			598
	Resultaat na bestemming	22.782	297	197	23.276	10.684	70	-11	10.743

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Toelichting

0.4 Ondersteuning organisatie

Afschrijving materieel buitendienst

In de begroting zijn investeringsbedrag en opgenomen voor materieel van de buitendienst. Het afschrijvingsbeleid van de gemeente is dat er voor het eerst wordt afgeschreven in het jaar volgend op het jaar dat het investeringsproject wordt afgesloten. O.a. door de lange levertijden lopen

investeringen in materieel vertraging op en zijn ze nog niet afgerond. Voor 2023 staan een aantal nieuwe investeringen op het programma. Conform ons afschrijvingsbeleid leiden deze dit jaar nog niet tot kapitaallasten. Voor 2023 betekent dit een incidenteel voordeel op de afschrijving van € 225.000

Afschrijving nieuwbouw huisvesting buitendienst

In de begroting is een investeringsbedrag opgenomen voor nieuwbouw huisvesting buitendienst. Het afschrijvingsbeleid van de gemeente is dat er voor het eerst wordt afgeschreven in het jaar volgend op het jaar dat het investeringsproject wordt afgesloten. Dat geldt ook voor dit project. Incidenteel voordeel € 43.000

Vervanging materieel Kernteams

Voor vervanging van materieel van de buitendienst inclusief de kernteams is in de begroting een bedrag opgenomen van € 642.000. Het beschikbare budget is door prijsstijgingen niet voldoende en wordt verhoogd met een bedrag van € 182.000. De structurele extra kapitaallasten bedragen € 18.660 (afschrijving € 17.750 en rente € 910). Het betreft de vervanging van schaftwagens, caddy's en transporters.

Kleding buitendienst

Voor buitendienst inclusief de kernteams komt nieuw kleding. Bij de aanbesteding wordt nadrukkelijk gekeken naar het duurzaamheidsvraagstuk. Waar en door wie wordt het geproduceerd en gebeurt dat wel tegen een eerlijke kostprijs. De kosten voor de aanschaf van bedrijfskleding zijn daarnaast fors hoger geworden. De verwachting is dat de kosten na aanbesteding zullen stijgen met € 30.000.

Ontwikkeling loonbudget

Het loonbudget is de laatste tijd behoorlijk aan veranderingen onderhevig. We hebben te maken met fors hogere loonkosten als gevolg van de nieuwe afgesloten CAO en herwaardering van verschillende (clusters van) functies. Met name de nieuwe CAO heeft grote impact. In de nieuwe CAO die van kracht is van 2 januari 2023 tot 1 januari 2024 stijgen de salarissen voor elke medewerker met eerst € 240 per maand naar rato van het dienstverband en daarna met 2%. Een salarisverhoging van in totaal rond de 8%. De totale verhoging van de loonsom ten opzichte van waar we in de begroting mee rekening hebben gehouden komt uit op € 750.000. Een bedrag van € 50.000 komt terug vanuit de bijdrage SDA voor samenwerking belastingen. Deze bijdrage is opgenomen bij het taakveld 'overige baten en lasten belastingen'. Blijft over een netto verhoging van per saldo structureel € 700.000.

De verwachting is dat de meicirculaire 2023, aansluitend op hetgeen al in de septembercirculaire 2022 is aangegeven, een fors hogere algemene uitkering geeft. Dat heeft te maken met compensatie van de loon- en prijsontwikkeling en de grote opgaves waar we samen met de rijksoverheid voor staan. In deze bestuursrapportage nemen we hiervoor een voorschot op van € 2 mln. (incidenteel en structureel). De hogere loonkosten van netto in totaal € 700.000 kunnen hieruit worden gedekt.

Thuiswerkvergoeding

In de nieuw afgesloten CAO is opgenomen dat de thuiswerkvergoeding met ingang van 1 mei 2023 structureel gaat naar € 3 per dag. De bijdrage was tot de nieuwe CAO incidenteel € 2 per dag. De totale vergoeding zal naar verwachting uitkomen op structureel € 30.000. De vergoeding was tot nu toe incidenteel.

Flexibel personeelsbudget

In de begroting is structureel een bedrag opgenomen van € 412.000 voor externe inhuur. Dit bedrag wordt met name ingezet inhuur als gevolg van vervanging bij ziekte. In de nieuwe CAO voor uitzendkrachten (de ABU, looptijd 2 januari 2023 tot 1 januari 2024) hebben de medewerkers voortaan recht op een vaste eindejaaruitkering. Ook is de indexering van de inleenvergoeding fors omhoog gegaan. De gemiddelde verhoging in 2023 is 18,1%.

Daarnaast komen er wettelijk steeds meer mogelijkheden voor ouders om voor een langere periode betaald ouderschapsverlof op te nemen. Omdat het een langere periode betreft zal er vaker sprake zijn van vervanging. De mogelijkheid is tot op heden niet opgenomen binnen het flexibel personeelsbudget. Het voorstel is om de raming van het flexibel personeelsbudget daarom met € 100.000 te verhogen.

Verzekeringen

Diverse verzekeringen als bijvoorbeeld brandverzekering, aansprakelijkheid, wagenpark en landmaterieel konden per 1 januari 2023 niet ongewijzigd worden gecontinueerd. Hierdoor is de premie gemiddeld met 5 % verhoogd. Daarnaast is sprake van een aantal mutaties. De raming wordt structureel met € 20.000 verhoogd.

Bijdrage VNG

De jaarlijkse verplichte GGU (Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering) bijdrage aan het VNG is structureel € 10.000 hoger dan de raming.

Automatisering

Als gevolg van de hoge inflatie zijn de budgetten met betrekking tot de huur en het onderhoud van de softwarepakketten niet meer toereikend. Dat geldt ook voor de inhuur van de noodzakelijke externe expertise op het gebied van met name veiligheid en privacy. De budgetten worden voorsnog bijgesteld met resp. € 50.000 en € 25.000. Ook voor de implementatie van de 'cloudgang' van het beheerspakket Obsurv van team ruimtelijk beheer is incidenteel extra inhuur noodzakelijk voor 2023 en 2024, respectievelijk € 60.000 en € 120.000. Voor de implementatie en het weer op orde brengen van de data is binnen de organisatie geen capaciteit beschikbaar. Het bedrag voor 2024 wordt opgenomen in de begroting 2024.

0.5 Treasury

Rente kortlopende leningen

De rentekosten zijn € 100.000 lager dan geraamd als gevolg van een lager bedrag aan kortlopende leningen. Bij het berekenen van de rente moeten we ervan uitgegaan dat we al onze ambities geheel uitvoeren met de beschikbaar gestelde middelen en dat we daarvoor financiering (leningen) moeten aantrekken. In de praktijk is er echter sprake van vertraging in de uitvoering zodat er minder leningen behoeven te worden aangetrokken.

Bij het bepalen van de rente in de begroting hanteren we de richtlijnen conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Dividend Enexis

Op basis van het verwachte bedrijfsresultaat 2022 van Enexis zal de dividenduitkering € 20.000 lager zijn dan begroot. Dit is het derde jaar dat de uitkering lager is. Een structurele verlaging van het dividend € 20.000 is daarom reëel. Daarnaast is in 2022 een bedrijfsonderdeel verkocht. Incidenteel een voordeel € 140.000.

Rente investeringen

Als zich een mutatie in de kapitaallasten voordoet vanuit een investering worden de afschrijvingslasten rechtstreeks op de betreffende pijler gecorrigeerd. De rentelasten worden vervolgens budgettair neutraal verrekend binnen het onderdeel treasury. In deze bestuursrapportage gaat het om een totaalbedrag ad € 6.165,--

0.64 Belastingen overige

Software belastingapplicatie

Aanbesteding voor een nieuwe belastingapplicatie heeft geen nieuwe leverancier opgeleverd dan de huidige. Daarom is het contract met de huidige leverancier verlengd. De aanbesteding is duurder uitgevallen dan vooraf ingeschat. Dit heeft vooral te maken met kostenontwikkeling algemeen en binnen de ICT in het bijzonder. Voor 2023 betekent dit een incidenteel nadeel van € 50.000. De raming wordt daarnaast structureel met € 44.000 verhoogd.

Een bedrag van € 40.000 (incidenteel) en € 34.000 (structureel) komt terug vanuit de bijdrage SDA voor samenwerking belastingen.

0.7 Algemene Uitkering (AU) en overige uitkeringen gemeentefonds

Ontwikkeling Algemene uitkering

De septembercirculaire 2022 was positiever dan de meicirculaire 2022. Dit wordt normaal gesproken niet structureel verwerkt omdat we wachten op de nieuwe bedragen uit een volgende meicirculaire. Omdat de verwachting is dat de meicirculaire 2023 ten minste de hogere bedragen uit de septembercirculaire 2022 gaat volgen en we als gemeente worden geconfronteerd met hogere lasten als gevolg van inflatie en CAO nemen we hierop een voorschot van € 2.000.000. Uitgesplitst in € 1.500.000 structureel en € 500.000 incidenteel.

In een aparte brief informeren we uw raad over de hoofdlijnen van de meicirculaire 2023 omdat de verschijningsdatum hiervan niet aansluit op het besluitvormingsproces van de bestuursrapportage.

DU Combinatiefunctionarisen

In verband met het instellen van een nieuwe brede SPUK voor sport, cultuur en gezonde leefstijl is de DU (decentralisatie uitkering) combinatiefunctionarissen komen te vervallen. Dat betekent dat de AU met een bedrag ad € 103.000 wordt verlaagd. Om het geheel budgettair neutraal te kunnen verwerken is de uitgavenkant op cultuur en sport ook verlaagd met resp. € 17.000 en € 86.000.

0.8 Overige baten en lasten

Bijdrage SDA

De stijging van de loonkosten voor het taakveld belastingen wordt voor 80% vergoed door de samenwerkende gemeenten in het SDA verband. Structureel € 50.000. Voor een toelichting op de ontwikkeling van het loonbudget zie toelichting bij taakveld ondersteuning organisatie.

4.99 Mutatie reserves

Reserve risico's sociale wetgeving ambtenaren

In 2022 is een bedrag onttrokken uit de reserve. Na onttrekking vanuit de jaarrekening 2022 resteert € 0. De reserve wordt jaarlijks aangevuld tot een maximum plafond van € 100.000. In 2023 gaat het om een incidentele toevoeging van € 100.000.

5. Middelen en ondersteuning

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				Baten			
		Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
0.3	Beheer overige gebouwen gronden	437			437	53			53
0.4	Ondersteuning organisatie	10.441	-208	1.034	11.267	382			382
0.5	Treasury	173	-100		73	300	140	-20	420
0.61	OZB woningen	122			122	3.641			3.641
0.62	OZB niet woningen	38			38	1.210			1.210
0.64	Belastingen overig	2.448	50	44	2.542	2.170	40	34	2.244
0.7	Algemene Uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-10			-10	43.304	500	1.397	45.201
0.8	Overige baten en lasten	439			439	265		50	315
0.9	Vennootschapsbelasting	26			26				
	Resultaat voor bestemming	14.113	-258	1.078	14.933	51.324	680	1.461	53.465
4.99	Bestemming resultaat		100		100	2.267			2.267
	Resultaat na bestemming	14.113	-158	1.078	15.033	53.592	680	1.461	55.733

Recapitulatie

Recapitulatie

Recapitulatie bijstellingen

Recapitulatie bijstellingen (bedragen x € 1.000)	lasten				baten			
	Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
01 Bestuur en participatie	5.066	7.549	276	12.891	840	7.545	255	8.640
02 Zorg	30.145	883	22	31.050	6.036	594	-3	6.627
03 Economie, werk en recreatie	2.062	411	532	3.005	3.017	270	532	3.819
04 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	22.782	297	197	23.276	10.684	70	-11	10.743
05 Middelen en ondersteuning	14.113	-158	1.078	15.033	53.592	680	1.461	55.733
Algemeen totaal	74.168	8.982	2.105	85.255	74.168	9.159	2.235	85.561

Saldo en totaal bijstellingen (bedragen x € 1.000)

Structureel

Beginsaldo (begroting 2023)	223
Bijstellingen structureel najaarsnota 2022	-81
Bijstellingen (saldo lasten en baten)	130
Saldo na bijstellingen	272

Incidenteel

Beginsaldo	
Bijstellingen (saldo lasten en baten)	177
Saldo na bijstellingen	177

Overzicht bijstellingen

Pijler	Taakveld	Onderwerp	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Resultaat	i/s
1	0.1	Sponsoring Host City		10.000				i
1	0.1	Contributie VNG	10.000					s
1	0.1	Verhoging fractiebudgetten	11.000					s
1	1.1	Bluswaterpunten	14.000					i
1	6.1	Spuk ontheemden	45.000			45.000		i
1	6.0	Opvang ontheemden Oekraïne	7.000.000			7.000.000		i
1	6.1	Opvang ontheemden Oekraïne	255.000			255.000		s
1	6.1	Crisisnoodopvang	500.000			500.000		i
2	4.2	Schoolpleinrevolutie	40.000			40.000		i
2	4.2	Hogere kapitaallasten investeringen OBS Kameleon	6.000	6.000				s
2	4.3	Nationaal Programma Onderwijs	67.000			67.000		i
2	4.3	Uitkering Onderwijsachterstandenbeleid		27.000	27.000			s
2	4.3	SPUK voorschoolse educatie ontheemde peuters	45.000			45.000		i
2	5.6	Spuk informatiepunten digitale overheid	25.000			25.000		s
2	5.7	Spuk programmakosten inburgering	264.000			264.000		i
2	6.2	Regiodeal kinderen eerst 2023 tranche 8	46.000			46.000		s
2	6.2	Regiodeal Kansen 4 kinderen 2023	16.000			16.000		s
2	6.3	Armoedebestrijding	25.000					s
2	6.3	Bijstand voor zelfstandigen			100.000			i
2	6.3	BUIG budget				216.000		i
2	6.3	Energietoeslag voor minima	393.000					i
2	7.1	DU gezond in de stad	12.000					i
3	5.7	Beschoeiing Grevelingkanaal		37.000				i
3	7.4	SPUK aanpak energiearmoede (tweede tranche 2022)	335.000			335.000		i
3	7.4	Regiodeal: Proeftuin energiearmoede	135.000			135.000		i
3	7.4	SPUK Uitvoeringskosten klimaatbeleid (CDOKE)	532.000			532.000		s
3	7.4	Duurzaamheid en klimaat		200.000	200.000			i
3	7.4	SPUK energie armoedebestrijding	178.000					i
4	2.1	Reconstructie weg Anderen-Rolde	23.000					s
4	2.1	Elektriciteit openbare verlichting	60.000					i
4	2.1	Elektriciteit openbare verlichting	60.000					s
4	2.1	Voordeel afschrijving infra wegen/ fietspaden/verlicht.		100.000				i
4	2.1	Hogere afschrijving door aanvullende investeringen	3.500					s
4	2.1	Verkeersveiligheid Asserstraat	35.000					i
4	2.1	Actualiseren GVVP	30.000					i
4	5.1	Vervallen DU combinatiefunctionaris		86.000				s
4	5.1	Nationale sportweek Host City	25.000					i
4	5.2	Correctie trend op zwembad, sport- en tennis			11.000			s
4	5.2	Kunstmest sportvelden	35.000					s
4	5.2	Systeem update sporthallen	6.000					s
4	5.3	Verv. DU Combinatiefunctionarissen (zie ook sport)		17.000				s
4	6.1	MFC de Boerhoorn Rolde	40.000					i
4	7.3	Verruiming openingstijden ABS/ groenafval dorpen	12.000					i
4	7.4	Bijdrage RudD	90.000					s
4	7.4	Bijdrage RudD	85.000					i
4	7.5	Onderhoud begraafplaatsen	57.000					s
4	7.5	Kosten ruimingswerkzaamheden begraafplaatsen	25.000					s
4	7.5	Kosten ruimingswerkzaamheden begraafplaatsen	75.000					i
4	8.3	Vergoeding overname grond Kruitstraat GNV				70.000		i
4	8.3	Vorbereidingskrediet Tiny Houses GNV	35.000					i
5	0.4	Tractie kapitaallasten uitstel investeringen		225.000				i
5	0.4	Kapitaallasten investeringen huisvesting buitendienst		43.000				i
5	0.4	Verhoging salarissen agv nieuwe CAO	750.000					s
5	0.4	Thuiswerkvergoeding	30.000					s
5	0.4	Flexibel personeelsbudget	100.000					s
5	0.4	Bijdrage Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering	10.000					s
5	0.4	Verzekeringen	20.000					s

5	0.4	Automatisering	75.000					s
5	0.4	Vervanging kleding buitendienst en kernteams	30.000					s
5	0.4	Afschrijving materieel buitendienst	19.000					s
5	0.4	Implementatie Observ naar de cloud	60.000					i
5	0.5	Rente kortlopende leningen		100.000				i
5	0.5	Dividend enexis			20.000			s
5	0.5	Dividend enexis				140.000		i
5	0.5	Rente diverse investeringen	2.000	2.000				s
5	0.5	Belastingen overige	50.000			40.000		i
5	0.5	Belastingen overige	44.000			34.000		s
5	0.7	Algemene uitkering en overige uikering Gemeentefonds			103.000	1.500.000		s
5	0.7	Algemene uitkering en overige uikering Gemeentefonds				500.000		i
5	0.8	Vergoeding salarissen SDA Assen en Tynaarlo				50.000		s
5	5.99	Sociale wetgeving ambtenaren	100.000					i
Totaal bestuursrapportage			11.940.500	853.000	461.000	11.855.000	306.500	